

Udskriftsdato: 15. december 2025

BEK nr 144 af 29/02/2008 (Historisk)

Bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang bygge og anlæg

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Undervisningsmin., j. nr. 171.114.021

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 427 af 26/05/2008 - BEK nr 937 af 20/07/2010 - BEK nr 180 af 03/03/2011

Bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang bygge og anlæg

I medfør af § 4, stk. 1 og 2, i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1244 af 23. oktober 2007, fastsættes:

§ 1. Den erhvervsfaglige fællesindgang bygge og anlæg omfatter uddannelser med funktions- og kompetencefællesskaber inden for beskæftigelse, der relaterer til design og fremstilling, udførelse, vedligeholdelse og reparation af konstruktioner, installationer og produkter i bygge- og anlægsbranchen og rådgivning herom.

§ 2. Til denne indgang er henført uddannelserne til:

- 1) Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger, jf. bilag 1.
- 2) Boligmontering, jf. bilag 2.
- 3) Byggemontagetekniker, jf. bilag 3.
- 4) Bygningsmaler, jf. bilag 4.
- 5) Glarmester, jf. bilag 5.
- 6) Maskinsnedker, jf. bilag 6.
- 7) Murer, jf. bilag 7.
- 8) Skorstensfejer, jf. bilag 8.
- 9) Snedker, jf. bilag 9.
- 10) Stenhugger, jf. bilag 10.
- 11) Stukkator, jf. bilag 11.
- 12) Tagdækker, jf. bilag 12.
- 13) Teknisk isolator, jf. 13.
- 14) Træfagenes byggeuddannelse, jf. bilag 14.
- 15) VVS-uddannelsen, jf. bilag 15.

Stk. 2. For den i stk. 1, nr. 15, nævnte uddannelse gælder, at grundforløbet ikke kan erstattes af grundlæggende praktisk oplæring i en virksomhed (ny mesterlære).

§ 3. Den vejledende varighed af skoleundervisningen i den obligatoriske del af grundforløbet er 20 uger i de i § 2, stk. 1, nr. 1 – 3, 6, 7, 9 – 11, 14 og 15, nævnte uddannelser.

Stk. 2. Den vejledende varighed af skoleundervisningen i den obligatoriske del af grundforløbet er 10 uger i de i § 2, stk. 1, nr. 4, 5, 8, 12 og 13, nævnte uddannelser.

§ 4. De fælles kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen, er, at eleverne kan

- 1) udvælge de almindeligste materialer inden for indgangens uddannelser ud fra kendskab til deres anvendelse og placering i byggeriet,
- 2) foretage faglig informationssøgning og kommunikation ved anvendelse af it,
- 3) udføre en faglig arbejdsopgave og samtidig forstå sammenhængen i den samlede byggeproces, herunder samarbejde med de forskellige faggrupper i bygge- og anlægsbranchen ud fra en grundlæggende forståelse af samarbejdets værdi og nødvendighed samt kendskab til faggruppernes overordnede arbejdsområder,
- 4) udføre mindre, faglige arbejdsopgaver ud fra en forståelse af enkle arbejdstegninger,
- 5) vurdere og kontrollere, om en afleveret faglig arbejdsopgave opfylder fastsatte kvalitetsmæssige krav,
- 6) planlægge og udføre enkle, faglige arbejdsopgaver inden for indgangens uddannelser med hensigtsmæssig anvendelse af materialer, metoder, værktøjer og maskiner, og

- 7) tilgodese egen og andres sikkerhed ved planlægning og udførelse af faglige arbejdsopgaver ved iagttagelse af gældende regler på området.

Stk. 2. For at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen skal eleverne tillige opfylde målene for følgende grundfag:

- 1) Matematik F, 1 uge. Faget fortsætter i hovedforløbet.
- 2) Arbejdsmiljø, 1 uge.
- 3) Grundkursus i førstehjælp og elementær brandbekæmpelse, 0,5 uge. Faget skal være bestået.

Stk. 3. Yderligere krav om kompetencemål, der er særlige for overgangen til skoleundervisning i det enkelte hovedforløb, er fastsat i bilagene til bekendtgørelsen.

§ 5. For uddannelserne og undervisningen gælder i øvrigt de regler, der er fastsat for erhvervsuddannelserne i almindelighed.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2008.

Stk. 2. Følgende bekendtgørelser ophæves:

- 1) bekendtgørelse nr. 1160 af 14. december 2000 om uddannelsen til bygningsmaler,
- 2) bekendtgørelse nr. 800 af 13. juli 2004 om uddannelsen til teknisk isolatør,
- 3) bekendtgørelse nr. 801 af 13. juli 2004 om uddannelsen til tagdækker,
- 4) bekendtgørelse nr. 1117 af 18. november 2004 om uddannelse til byggemontagetekniker,
- 5) bekendtgørelse nr. 1181 af 6. december 2004 om uddannelsen til glarmester,
- 6) bekendtgørelse nr. 1182 af 6. december 2004 om uddannelsen til murer,
- 7) bekendtgørelse nr. 1232 af 10. december 2004 om uddannelsen til skorstensfejer,
- 8) bekendtgørelse nr. 1233 af 10. december 2004 om vvs-uddannelsen,
- 9) bekendtgørelse nr. 1235 af 10. december 2004 om uddannelsen til maskinsnedker, trædrejer og produktionsassistent,
- 10) bekendtgørelse nr. 1236 af 10. december 2004 om uddannelsen til stenhugger,
- 11) bekendtgørelse nr. 1237 af 10. december 2004 om uddannelsen til stukkator,
- 12) bekendtgørelse nr. 1242 af 12. december 2004 om uddannelsen til snedker,
- 13) bekendtgørelse nr. 1359 af 15. december 2004 om uddannelsen til anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger,
- 14) bekendtgørelse nr. 319 af 10. maj 2005 om træfagernes byggeuddannelse, og
- 15) bekendtgørelse nr. 706 af 1. juli 2005 om boligmonteringsuddannelsen.

Stk. 3. Følgende vejledninger ophæves:

- 1) vejledning nr. 9471 af 29. juli 2004 til bekendtgørelse nr. 800 af 13. juli 2004 om uddannelsen til teknisk isolatør,
- 2) vejledning nr. 9473 af 29. juli 2004 til bekendtgørelse nr. 801 af 13. juli 2004 om uddannelsen til tagdækker,
- 3) vejledning nr. 9512 af 29. juli 2004 til bekendtgørelse nr. 319 af 9. maj 2004 om vvs-uddannelsen som ændret ved bekendtgørelse nr. 735 af 5. juli 2004,
- 4) vejledning nr. 9102 af 8. december 2004 til bekendtgørelse nr. 1117 af 18. november 2004 om byggemontageteknikeruddannelsen,
- 5) vejledning nr. 9393 af 12. maj 2005 til bekendtgørelse nr. 1235 af 10. december 2004 om uddannelsen til maskinsnedker, trædrejer og produktionsassistent,
- 6) vejledning nr. 9251 af 18. maj 2005 til bekendtgørelse nr. 1160 af 14. december 2000 om uddannelsen til bygningsmaler,
- 7) vejledning nr. 9252 af 18. maj 2005 til bekendtgørelse nr. 1182 af 06. december 2004 om uddannelsen til murer,

- 8) vejledning nr. 9253 af 18. maj 2005 til bekendtgørelse nr. 1236 af 10. december 2004 om uddannelsen til stenhugger,
- 9) vejledning nr. 9322 af 7. juni 2005 til bekendtgørelse 1232 af 10. december 2004 om uddannelsen til skorstensfejer,
- 10) vejledning nr. 9323 af 7. juni 2005 til bekendtgørelse nr. 1242 af 12. december 2004 om snedkeruddannelsen (Bygningssnedker, møbelsnedker, orgelbygger, bygningsmontør og træoperatør),
- 11) vejledning nr. 9357 af 15. juni 2005 til bekendtgørelse nr. 1359 af 15. december 2004 om uddannelsen til anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger,
- 12) vejledning nr. 9161 af 29. marts 2006 til bekendtgørelse nr. 319 af 10. maj 2005 om træfagenes byggeuddannelse, og
- 13) vejledning nr. 9422 af 27. juni 2006 til bekendtgørelse nr. 1181 af 6. december 2004 om uddannelsen til glarmester.

Stk. 4. Elever, der er begyndt på en uddannelses grundforløb eller hovedforløb, kan gennemføre henholdsvis grundforløbet eller hovedforløbet efter de hidtil gældende regler, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Skolen fastsætter i den lokale undervisningsplan eventuelle overgangsordninger for elever, der er begyndt på uddannelsen efter de hidtil gældende regler.

Undervisningsministeriet, den 29. februar 2008

P.M.V.
SØREN HANSEN
AFDELINGSCHEF

/ Martin Bülow

Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger

1. Uddannelsens formål og opdeling

1.1. Uddannelsen til anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger har som overordnet formål, at eleven gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Planlægning, etablering og vedligeholdelse af kloak-, belægnings- og betonkonstruktioner, som indgår i anlægskonstruktioner og råhuse, samt vejbygning og -belægninger.
2. Kontrol af eget arbejde og kvalitetskontrol af byggeri og konstruktioner under hensyn til love og regler.
3. Samarbejde på en byggeplads vedrørende arbejdsplanlægning og produktion af en bygge- og anlægsopgave.
4. Arbejdstilrettelæggelse ud fra systematisk arbejdsmiljø- og sikkerhedsvurdering på og ved arbejdsstedet.
5. Kommunikation med projekt- og byggeledere, kunder, leverandører og andre samarbejdsparter.
6. Anvendelse af it til planlægning, tegning, kvalitetssikring, informationssøgning og kommunikation i forbindelse med arbejdet på en byggeplads.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin og specialer.

1.3. Uddannelsen indeholder trin 1 kloakrørlægger, som er trin i alle uddannelsens specialer.

1.4. Uddannelsen kan afsluttes med følgende specialer (trin 2):

1. Anlægsstruktør.
2. Bygningsstruktør.
3. Brolægger.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsens trin 1 kloakrørlægger varer mellem 1 år 6 måneder og 2 år inklusiv grundforløbet og afsluttes med de afsluttende prøver. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 10 uger. Uddannelsens specialer varer mellem 3 år 5 måneder og 3 år 11 måneder inklusiv grundforløbet og trin 1 og afsluttes med svendepøven. Skoleundervisningen i hovedforløbet (trin 2) varer 25 uger for anlægsstruktør og bygningsstruktør og 20 uger for brolægger. Tidspunkter for afsluttende prøver i trin 1 og for svendepøven fastsættes i uddannelsesordningen.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 2 skoleperioder med mellemliggende praktikperiode for elever på trin 1 og yderligere 4 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever i specialerne.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan

1. indgå som medhjælpere i udførelsen af almindelige bygge- og anlægsaktiviteter, herunder etablering, indretning og vedligeholdelse af byggepladsens forskellige velfærdsmæssige og produktionsmæssige installationer,
2. under opsyn og vejledning foretage udgravning til huskloak og samle og understøtte en huskloak ved brug af PVC-materialer,
3. under vejledning opstille en simpel forskallingskonstruktion, placere og udføre binding af armering samt efter instruktion udføre udstøbning af in-situ beton og efterbehandling af in-situ betonoverfladen,

4. under vejledning udføre simple belægningsopgaver, herunder bearbejde de almindeligt forekommende typer belægningssten i beton og granit, samt opbygge og foretage komprimering af belægningsbunden,
5. efter instruktion betjene og vedligeholde enkle entreprenørmaskiner sikkerhedsmæssigt korrekt, herunder stationære el-afkortere, el-klippe- og -bukkemaskiner, håndholdte boremaskiner,
6. udforme og arbejde med en simpel elektronisk arbejdstegning samt hånd tegnede skitser,
7. medvirke ved afsætning og nivellering samt gøre brug af måletekniske metoder og måleværktøjer i forbindelse med opmærkning, montage og afsætning af linjer og koter,
8. anvende relevante måletekniske standarder, værdier og tolerancer,
9. deltage i arbejdspladsvurderinger (APV) samt planlægge og udføre arbejdsopgaver ud fra grundlæggende viden om ergonomi,
10. foretage enkle og simple beregninger til brug for arbejdet og til egenkontrol af mængder og vinkler bl.a. ved hjælp af viden om materials vægtfylde og Pythagoras' læresætninger og
11. læse og forstå arbejdsbeskrivelser og producenters produkt- og arbejdsanvisninger på dansk.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav for at kunne opstille rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2.- 4.5., er, at eleverne kan

1. foretage opmåling og afsætning samt håndværksmæssigt producere simple og komplicerede anlægs-, bygnings- og betonkonstruktioner,
2. planlægge, tilrettelægge og udføre konstruktioner samt foretage mængdeberegning på grundlag af standardiserede tegninger og beskrivelser, bygge love og regler,
3. tilrettelægge arbejdet arbejdsmiljømæssigt og sikkerhedsmæssigt forsvarligt og herunder inddrage organiseringen af det systematiske sikkerhedsforebyggende arbejde på en byggeplads og i en virksomhed,
4. foretage nivellering, beregne og afsætte koter og modulmål ved brug af forskellige typer af nivelleringsinstrumenter og teodolitter samt gennemføre kvalitetssikring og egenkontrol,
5. foretage anhugning i forhold til byrdens størrelse og vægt, opbevare, kontrollere og anvende almindeligt forekommende anhugningsgrej, vurdere det i forhold til belastningsregler, mærkning og kassationsgrænser samt dirigere anhugnings- og transportprocessen ved standardiseret visuel tegngivning og radiokommunikation,
6. udvælge, anvende og vedligeholde store og små entreprenørmaskiner ergonomisk og sikkerhedsmæssigt korrekt,
7. træffe sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger, herunder vælge og anvende personlige værnemidler ved forskellige typer arbejde med kold asfalt, bitumen, epoxy og isocyanatprodukter i overensstemmelse med regler og uddannelseskrav fastsat af Arbejdstilsynet,
8. udføre rørlæggerarbejde som udførende medarbejder i autoriseret kloakmestervirksomhed i overensstemmelse med Sikkerhedsstyrelsens regler,
9. vurdere og udføre bundopbygning af vej, afretning, sætning af kant- og belægningssten i beton og granit,
10. udføre opbygning, armering, udstøbning, vibrering og efterbehandling af simple in-situ jernbetonkonstruktioner,
11. udføre arbejde ved vej i overensstemmelse med Vejdirektoratets uddannelseskrav,
12. sortere og udvælge materialer samt vælge tekniske hjælpemidler ud fra viden om ergonomi og sikkerhed,

13. anvende it-baserede redskaber til at udarbejde forskellige typer standardiserede arbejdstegninger samt produktions- og kvalitetssikringsplaner,
 14. anvende it til metodevalg til rådgivning af kunder og til at søge og opdatere viden om byggelovgivning, regler og standarder og produktvejledninger,
 15. udarbejde projektskitse og udføre kloakinstallationer, nedsivnings-, pumpe- og udskilleranlæg samt kloakering i landbruget i overensstemmelse med Sikkerhedsstyrelsens praktiske uddannelseskrav til den ansvarshavende i en autoriseret kloakmestervirksomhed,
 16. ud fra fastlagt jordbundstype vælge og udføre bundopbygning til en vej- og anlægsopgave,
 17. udføre, bearbejde og behandle betonbelægningsprodukter,
 18. udføre, opstille, forandre og nedtage systemstillads i overensstemmelse med Arbejdstilsynets uddannelseskrav,
 19. foretage dimensionering, opstilling og sikring af forskalling samt det tilhørende armeringsarbejde og under forskellige vejrligsforhold og foretage udstøbning, bearbejdning og efterbehandling af in-situ beton på grundlag af elektroniske arbejdstegninger og skriftlige beskrivelser,
 20. planlægge og udføre specialkonstruktioner ved anvendelse af specialforskalling, specialarmering og specialbeton,
 21. udføre granitbelægning på torve, pladser og vejarealer og
 22. vurdere og udføre bundopbygning til en brobelægningsopgave ud fra fastlagt jordbundstype.
- 4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1 – 14, gælder for alle trin og specialer i uddannelsen.
 - 4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 15 – 17, gælder for specialet anlægsstruktør.
 - 4.4. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 18 – 20, gælder for specialet bygningsstruktør.
 - 4.5. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 21 - 22, gælder for specialet brolægger.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

- 6.1. Ved afslutningen af trin 1 kloakrørlægger afholder skolen to prøver.
 - 6.1.1. Den ene prøve er kloakrørlæggerprøven, som aflægges af alle elever. Kloakrørlæggerprøven modsvare Sikkerhedsstyrelsens krav for den udførende kloakrørlægger.
 - 6.1.2. Den anden prøve er en projektprøve, som aflægges af elever, der alene skal gennemføre trin 1.
- 6.2. Som del af den sidste skoleperiode i uddannelsens specialer afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendep prøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.
 - 6.2.1. Svendep prøven i uddannelsens specialer består af en teoretisk opgave og en praktisk opgave. I specialet anlægsstruktør består svendep prøven dog af to praktiske opgaver foruden den teoretiske opgave. Opgaverne stilles af det faglige udvalg efter samråd med skolen. Opgaven til den praktiske kloakmesterprøve er godkendt af Prøveudvalget for Kloakmestereksamen, og følger gældende vejledning for undervisningssteder og censorer/eksaminatorer og tilhørende bedømmelsesbestemmelser.
 - 6.2.2. Den teoretiske opgave er en skriftlig prøve, der varer 8 timer.
 - 6.2.3. I specialet anlægsstruktør aflægges den praktiske del af kloakmesterprøven som den ene praktiske prøve. Opgaven til den praktiske kloakmesterprøve er godkendt af Prøveudvalget for Kloakmestereksamen og følger gældende vejledning for undervisningssteder og censorer/eksaminatorer og tilhørende

bedømmelsesbestemmelser. Desuden aflægges en praktisk prøve i anlæg af vej, som varer 24 timer fordelt på tre dage.

6.2.4. I specialet bygningsstruktør varer den praktiske prøve 40 timer fordelt på fem dage.

6.2.5. I specialet brolægger varer den praktiske prøve 16 timer fordelt på to dage.

6.3. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have bestået kloakrørlæggerprøven og fagene anhugning, kold asfalt, bitumen, epoxy og isocyanatprodukter samt vejen som arbejdsplads.

6.3.1. For elever, der afslutter uddannelsen med trin 1 kloakrørlægger, skal den afsluttende projektprøve desuden være bestået.

6.3.2. For elever, der afslutter uddannelsen med et speciale på trin 2, skal den eller de praktiske svendepøver desuden være bestået, og det samlede resultat af svendepøven skal mindst svare til beståkarakter. Det samlede resultat af svendepøven er et vægtet gennemsnit af den eller de praktiske svendepøver og den teoretiske svendepøve.

6.3.3. I det vægtede gennemsnit for specialet anlægsstruktør indgår hver af de 3 prøver med 1/3.

6.3.4. I det vægtede gennemsnit for specialet bygningsstruktør indgår den teoretiske prøve med 1/3 og den praktiske prøve med 2/3.

6.3.5. I det vægtede gennemsnit for specialet brolægger indgår den teoretiske prøve med 1/6 og den praktiske prøve med 5/6.

6.3.6. For elever i specialet bygningsstruktør skal faget systemstillads desuden være bestået.

6.4. Ved uddannelsens afslutning, herunder afslutning med trin 1, udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.4.1. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet for specialerne om udmærkelse for veludført svendepøve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

Boligmonteringsuddannelsen**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Uddannelsen har som overordnet formål, at eleven gennem helhedsorienteret skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Traditionel polstring af nye og ældre møbler inden for boligindretning og restaurering af ældre møbelklassikere.
2. Industriel polstring i større industrivirksomheder inden for polsterområdet.
3. Fremstilling af gardiner og større teaterdekorationer.
4. Anvendelsen af nye og ældre materialer til såvel polster som boligindretning og boligtekstiler.
5. Design og produktudviklingsopgaver i større og mindre virksomheder inden for polstrer-, gardin- og automøbelbrancherne.
6. Polstring og opbygning af automøbler til såvel nyere som ældre automobiltyper.
7. Opbygning, montage og automatisering af udvendige og indvendige solafskærmninger og markisesystemer.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens specialer.

1.3. Uddannelsen kan afsluttes med følgende specialer:

1. Møbelpolstrer.
2. Autosadelmager.
3. Gardindekoratør.
4. Gardinmontør.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen varer op til 4 år for specialerne møbelpolstrer og autosadelmager inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 30 uger. Uddannelsen varer 2 år og 9 måneder for specialerne gardindekoratør og gardinmontør inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 20 uger.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet til møbelpolstrer og autosadelmager opdeles i mindst 6 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder. Skoleundervisningen i hovedforløbet til gardindekoratør og gardinmontør opdeles i mindst 4 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. læse tegninger og diagrammer ud fra kendskab til praktisk relateret og grundlæggende tegneteknik og projektionstegning, herunder symboler og illustrationsmetoder,
2. udføre skitser og arbejdstegninger, herunder afbildning og udfoldning i relation til udførelse af praktiske opgaver, der er relevante for indgangens uddannelser,
3. udføre en elektronisk arbejdstegning ud fra kendskab til grundlæggende teknik i et CAD-program,
4. foretage opmåling og beregning samt udarbejde materiale- og styklister med anvendelse af materialebetegnelser, antal, mængde, længde og areal,
5. bruge måletekniske metoder og måleværktøjer i forbindelse med opmærkning, montage, nivellering og afsætning,
6. bruge relevante måletekniske standarder, koter, værdier og tolerancer,

7. planlægge og fremstille mindre, grundlæggende, praktiske og teoretiske opgaver inden for boligmonteringsområdet,
8. vælge arbejdsteknik til enkle, grundlæggende opgaver inden for boligmonteringsområdet,
9. anvende, reparere og vedligeholde de mest almindelige maskiner og værktøjer inden for boligmonteringsområdet,
10. deltage i og gennemføre arbejdspladsvurderinger (APV) og
11. formulere sig mundtligt og skriftligt på dansk i arbejdsmæssig sammenhæng, herunder kommunikere konstruktivt om den konkrete opgaveløsning.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav vedrørende opstilling af rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2.- 4.6., er, at eleverne kan

1. anvende samarbejds- og kommunikationsteknikker,
2. forholde sig til kvaliteten af egne arbejdsprocesser,
3. anvende relevant it-værktøj og udstyr til løsning af brancherelaterede opgaver,
4. analysere og vurdere designfunktioner i forhold til individuelle og kollektive kundebehov og brugersynspunkter,
5. foretage materialevalg på baggrund af relevante informationer og ud fra hensynet til tekniske, miljø- og arbejdsmiljømæssige samt økonomiske faktorer,
6. varetage opgaver inden for salg, handel og markedsføringsmæssige sammenhænge,
7. anvende strukturerede teknikker i forbindelse med udvikling og fremstilling af produkter eller serviceydelser inden for den relevante branche,
8. anvende måle- og skæreværktøj,
9. anvende og vedligeholde forskellige typer af håndværktøj,
10. vurdere kvaliteten af arbejdspladsens ydelser og produkter og bruge denne viden til planlægning af eget arbejde,
11. vurdere kvaliteten af eget arbejde,
12. overholde sikkerheds- og arbejdsmiljøregler,
13. kommunikere og udføre arbejdsopgaver med internationale partnere, herunder også ved brug af internettet,
14. anvende deres kendskab til internationale råvarer og materialestrømme og international arbejdsdeling,
15. indgå i innovative og kreative processer i forbindelse med produktudvikling og etablering af egen virksomhed,
16. være fleksibel og samarbejde med kolleger, kunder og andre interessenter,
17. polstre møbler efter arbejdstegning,
18. fremstille nye modeller efter forskellige skabeloner,
18. rådgive kunder om forskellige stof- og steltypers anvendelighed,
20. kommunikere konstruktivt med og vejlede kunder og brugere om materialevalg, brug og vedligeholdelse af møblerne,
21. foretage korrekt valg af forskellige lædertyper i forhold til deres anvendelsesområder,
22. betjene, vedligeholde, fejlfinde og justere de anvendte maskintyper inden for boligmonteringsområdet,
23. udføre model- og polstrerarbejde efter arbejdstegning eller opmåling af specialopbygning samt indretning af interiør i biler,

24. fremstille og reparere alle i branchen almindeligt forekommende produkter, herunder under hensyntagen til ergonomisk korrekt siddekomfort,
25. arbejde med de forskellige typer af eldrevet udstyr i biler, herunder i sæder og selestrammere, herunder foretage af- og tilmontering og korrekt håndtering af airbags,
26. montere loft- og vægbeklædning,
27. kommunikere konstruktivt med og vejlede kunder og brugere om materialevalg, brugen og vedligeholdelse af interiøret i bilen,
28. fremstille og reparere alle i branchen almindeligt forekommende produkter, herunder rundhorisonter og teaterdekorationer,
29. fremstille almindeligt forekommende produkter efter arbejdstegning,
30. rådgive kunder om stof- og materialevalg,
31. arbejde med forskellige typer af solafskærmning,
32. anvende alle former for specialstænger og foretage mål og beregninger ved bukning af stænger og montering af snoretræk,
33. anvende forskellige monteringsbeslag og foretage specialmontering i væg- og loftmaterialer,
34. udføre vægge og adskillelser med tekstilbeklædning og udføre flagdekorationer,
35. rådgive og vejlede kunder om farvevalg, vedligeholdelse og pleje af materialer,
36. rådgive kunder om manuelle og el-drevne løsninger,
37. fremstille og reparere alle typer af solafskærmninger og markiser,
38. fremstille og montere alle almindeligt forekommende produkter efter arbejdstegning,
39. rådgive kunder om stof- og materialevalg,
40. rådgive og vejlede kunder om farvevalg, vedligeholdelse og pleje af materialer,
41. rådgive kunder om manuelle og el-drevne løsninger,
42. udarbejde forskellige løsninger, hvori der indgår typer af pc-integration,
43. udarbejde oplæg til forskellige typer af rumdeling,
44. anvende lifte på udendørs arbejdspladser og
45. redegøre for sikkerhedsorganisationen på en byggeplads.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.2., nr. 1-17, gælder for alle trin og specialer i uddannelsen.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.3., nr. 18-22, gælder for uddannelsens speciale møbelpolstrer.

4.4. Kompetencemålene i afsnit 4.4., nr. 21-27, gælder for uddannelsens speciale autosadelmager.

4.5. Kompetencemålene i afsnit 4.5., nr. 28-36, gælder for uddannelsens speciale gardindekoratør.

4.6. Kompetencemålene i afsnit 4.6., nr. 37-45, gælder for uddannelsens speciale gardinmontør.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Som del af den sidste skoleperiode i specialerne afholder skolen en prøve. Prøven udgør en svendep prøve, der består af et projekt. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.2. Svendep prøven består for specialerne møbelpolstrer og autosadelmager af et projekt med en teoretisk prøve og en praktisk prøve. Den teoretiske prøve indeholder følgende discipliner:

1. Optegning.
2. Projektbeskrivelse, materialeanvendelse og skæremodeller.

3. Skæreplaner.

Den praktiske prøve indeholder følgende discipliner:

1. Overholdelse af mål og data.
2. Håndværksmæssig udførelse.
3. Helhedsindtryk.

6.2.1. Svendepróven består for specialet gardindekoratør af et projekt med teoretisk prøve og en praktisk prøve. Den teoretiske prøve indeholder følgende discipliner:

1. Tegning.
2. Projektbeskrivelse, materialevalg og ordreformulærer.
3. Tegningens proportioner.

Den praktiske prøve indeholder følgende discipliner:

1. Montering.
2. Kontrol af syning, limning og fremstilling.
3. Det færdige gardin – proportioner og helhedsindtryk.

6.2.2. Svendepróven består for specialet gardinmontør af et projekt med en teoretisk prøve og en praktisk prøve. Den teoretiske prøve indeholder følgende discipliner:

1. Tegning.
2. Projektbeskrivelse, materialevalg – farveanvendelse.
3. Prisberegning, gardiner og solafskærmninger.

Den praktiske prøve indeholder følgende discipliner:

1. Fremstilling af udvendige solafskærmninger og markiser.
2. Automatiseringsopgave.
3. Montering.

6.2.3. Der gives en karakter for henholdsvis den teoretiske og praktiske prøve.

6.2.4. Projektet løses inden for en varighed af 4 uger.

6.2.5. Den teoretiske del af projektet består af en tegning og en projektmappe, der vurderes i sammenhæng. Den praktiske del af projektet består af et udført emne, der indeholder de discipliner, der er beskrevet i 6.2., 6.2.1. og 6.2.2.

6.2.6. Karakteren for den afsluttende prøve i uddannelsen fremkommer som et vægtet gennemsnit, hvori karakteren for den teoretiske prøve indgår med 40 % og karakteren for den praktiske prøve indgår med 60 %. Eleven har bestået den samlede svendepróve, når karakteren for både den teoretiske og den praktiske prøve er beståkarakter.

6.3. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået mindst beståkarakter som gennemsnit af karaktererne for alle grund- og områdefag i hovedforløbet. Eleven skal i øvrigt have opnået mindst beståkarakter eller bestået i hvert enkelt specialefag.

6.3.1. Svendepróven skal være bestået.

6.4. Ved uddannelsens afslutning, udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.4.1. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendepróve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

Byggemontagetekniker**1.1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Uddannelsen til Byggemontagetekniker har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Planlægning, udførelse og kvalitetssikring.
2. Opsætning, montage og beklædning indvendigt af vægge og lofter med gips.
3. Montage af indvendige døre og glaspartier med tilhørende listearbejde og afslutninger.
4. Informationssøgning og valg af materialer, konstruktions- og montagemetoder.
5. Samarbejde med de øvrige faggrupper på arbejdspladsen om udførelse af arbejdsopgaver.
6. Anvendelse af love og regler vedrørende byggeri, herunder brandsikring, arbejdsmiljø, licitation og tilbudsgivning.
7. Hensyn til det nære, omliggende og globale miljø.

1.2. Eleverne skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for uddannelsens speciale.

1.3. Uddannelsen afsluttes med specialet byggemontagetekniker.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen varer 1 år og 6 måneder inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 45 uger.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne opfylder de særlige kompetencemål forud for hovedforløbet i en af følgende uddannelser i fællesindgangen bygge og anlæg: Boligmontering, maskinsnedker, snedker, eller træfagenes byggeuddannelse.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet er, at eleverne kan:

1. opsætte faste, nedhængte lofter og skinnesystemer med gips på forskellige underlag samt afslutninger ved armaturer og rør, og borter og friser med valg af dimensioner, materialer, værktøj, befæstigelser og sikkerhedsudstyr,
2. konstruere, opsætte og beklæde indvendige skillevægge og vådrum opbygget med underlag i stål og træ med gipsbeklædning under hensyntagen til funktionalitet, lyd og brand med valg af dimensioner, materialer, værktøj, befæstigelser og sikkerhedsudstyr, herunder buede skillevæge,
3. udføre indvendig gipsbeklædning af ydervægge med valg af dimensioner, materialer, værktøj, befæstigelser og sikkerhedsudstyr under hensyntagen til funktionalitet, isolering, fugt, lyd og brand,
4. isætte indvendige døre og glaspartier med valg af dimensioner, materialer, værktøj, befæstigelser og sikkerhedsudstyr under hensyntagen til funktionalitet, isolering, lyd og brand,
5. lave listearbejde og afslutninger mellem gulv, væg og loft og omkring indvendige døre med valg af dimensioner, materialer, værktøj, befæstigelser og sikkerhedsudstyr, herunder udføre fuger med blød fugemasse,
6. foretage gennembrydninger og reparationer af indvendige gipsvægge og -lofter,
7. læse og arbejde efter en arbejdstegning samt udføre skitser og frihåndstegning til problemløsning af detaljer,
8. nivellere flader, afsætte koter og vandrette og lodrette linier samt vælge måleinstrumenter,

9. planlægge en montageopgave under hensyn til arbejdsmiljø, sikkerhed, adgangsveje, affaldssortering, herunder tilrettelægge arbejdsopgaver med henblik på ergonomi og arbejdsmiljø,
10. foretage kvalitetsstyring og dokumentation ved modtagekontrol, proceskontrol og slutkontrol, herunder identificere de almindeligste byggefejl på uddannelsens område,
11. foretage styk- og mængdeberegninger af materialer til almindeligt forekommende arbejdsopgaver på uddannelsens område og
12. foretage informationssøgning i skriftlige og elektroniske opslagsværker efter materiale-, sikkerheds-, arbejds- og brugsanvisninger samt love og regler.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Uddannelsen er skolebaseret uden praktik i en virksomhed.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Skolen afholder mod slutningen af skoleundervisningen en afsluttende prøve bestående af et projektarbejde med udgangspunkt i en case med en faglig problemstilling.

6.1.1. Eleven udarbejder inden for en uge et praktisk orienteret projekt, der indgår som udgangspunkt for en mundtlig prøve på ca. 30 minutter inklusiv votering.

6.1.2. Der gives en afsluttende karakter beregnet på baggrund af en delkarakter i teori for den mundtlige prøve og en delkarakter i praktik for det praktiske produkt og arbejdets tilrettelæggelse. Resultatet af den afsluttende prøve er gennemsnittet af de to prøvekarakterer.

6.2. Ved uddannelsens afslutning udsteder skolen et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.2.1. For at der kan udstedes uddannelsesbevis, skal eleven have opnået beståkarakter i hovedforløbets områdefag og bundne specialefag og i både teori og praktik i den afsluttende prøve. I reglerne i uddannelsesordningen om det enkelte fag kan faget dog undtages fra dette krav. Fag, der ikke skal bestås, og fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget.

Bygningsmaler

1. Uddannelsens formål og opdeling

1.1. Uddannelsen til bygningsmaler har som overordnet formål, at eleven gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Selvstændig, kreativ, innovativ og rutineret planlægning, beskrivelse og udførelse af bygningsmalerarbejde under hensyn til kvalitetsmæssige, produktivitetsmæssige og æstetiske forhold.
2. Sikring af personlig sikkerhed, arbejdspladsens arbejdsmiljø samt det nære, det omliggende og det globale miljø
3. Samarbejde med andre faggrupper på arbejdspladsen med hensyn til planlægning, tilrettelæggelse og udførelse af arbejdsopgaverne.
4. Ansvarlighed, selvstændighed, fleksibilitet og engagement i udførelsen af fagets arbejdsopgaver.
5. Branchens virksomhedsudvikling, efter- og videreuddannelser og grundlag for at etablere egen virksomhed.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden uddannelsens speciale.

1.4. Uddannelsen afsluttes med specialet bygningsmaler.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen varer mindst 3 år og højst 3½ år inklusiv grundforløbet. Uddannelsen afsluttes med den svendep prøve, som ligger tættest på 3 år og 3 måneder. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 25 uger.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 3 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan

1. foretage farveblanding ud fra et grundlæggende kendskab til farvernes blandingsmæssige egenskaber,
2. under faglig vejledning foretage hensigtsmæssigt materialevalg til en arbejdsopgave ud fra et grundlæggende kendskab til malematerialernes sammensætning og egenskaber og ud fra produktbeskrivelser og lignende,
3. under faglig vejledning indgå i almindeligt forekommende arbejdsopgaver i en malervirksomhed,
4. foretage afrensning, klargøring, bundbehandling og slutbehandling til fagets almindelige arbejdsopgaver,
5. anvende bygningsmalerfagets almindelige værktøjer, hjælpemidler og materiel sikkerhedsmæssigt korrekt,
6. planlægge deres arbejde på en sikkerheds- og sundhedsmæssig korrekt måde, herunder anvende fagets kodemærkningsbestemmelser til valg af relevante personlige værnemidler,
7. anvende æstetiske elementer som stil, form og farve både for historiske og moderne løsninger i bygningsmalerfaget på en kreativ måde og
8. anvende de for bygningsmalerfaget relevante regningsarter i forbindelse med arealberegning, materialeberegning (mængde og rækkeevne) samt opmåling.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav for at kunne opstille rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet er, at eleverne kan

1. kommunikere med kunder og samarbejdspartnere, deltage i konfliktløsning og løsning af arbejdsmiljøproblemer og forholde sig til arbejdsmiljøets og det ydre miljøes betydning for sundhed og livskvalitet,
2. planlægge, forudakkordere og prissætte eget arbejde, herunder søge informationer om materialers tekniske, miljø- og arbejdsmiljømæssige samt økonomiske specifikationer i skriftlige og elektroniske medier,
3. tegne enkle dekorationer på baggrund af idéforslag og udarbejdede skitser,
4. foretage farveanalyse, farveefterligning, farveblanding og farvesætning under hensyn til farvernes psykiske, fysiske, æstetiske og blandingsmæssige egenskaber og anvende farverne kreativt, herunder vurdere æstetiske elementer som stil, form og farve,
5. vurdere almindeligt forekommende underlag og vælge og vurdere sammenhængen mellem værktøj, udstyr, materialer og teknikker ved klargøring, behandlingsopbygning fra bund til finish, til lakering, vægbeklædning, enkle opgaver i historiske malematerialer og moderne dekorative maleteknikker,
6. identificere muligheder for forbedring af materialer, værktøj, teknikker mv. og deltage i udvikling af faget, herunder innovativt anvende viden om faktorer, som skaber teknologisk udvikling og produktudvikling,
7. vurdere kvaliteten i eget arbejde, herunder inddrage plan, proces og arbejdsresultat under hensyn til standarder og normer, og anvende it-udstyr til planlægning af systematisk kvalitetskontrol og vedligehold og
8. anvende relevante regningsarter for bygningsmalerfaget i forbindelse med arealregning, materialeberegning (mængde og rækkevidde) samt opmåling.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Efter afslutning af den sidste skoleperiode i uddannelsen afholder det faglige udvalg en afsluttende prøve i form af en svendepreve. Det er en betingelse for at deltage i svendepreven, at der er udstedt skolebevis, jf. 6.3.

6.1.1. Svendepreven består af 4 praktiske opgaver i discipliner fra virksomhedspraktik, områdefag og specialefag.

6.1.2. Svendepreven løses inden for en varighed af 8 arbejdsdage. Eleven afslutter prøven med en præsentation af resultatet for svendeprevekommissionen af 5 minutters varighed.

6.1.3. Svendepreven er praktisk med en kort mundtlig præsentation. Der gives en karakter for svendepreven.

6.1.4. Prøven bedømmes af en svendeprevekommission med to arbejdsgiver- og to arbejdstagermedlemmer. Kommissionen udpeges af det faglige udvalg.

6.2. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået bestårkarakter i hovedforløbets områdefag og bundne specialefag. I reglerne i uddannelsesordningen om det enkelte fag kan faget dog undtages

fra dette krav. Fag, der ikke skal bestås, og fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne for faget.

6.3. Hvis eleven ikke består svendepróven, tilbyder det faglige udvalg eleven en ny próve, eventuelt efter supplerende praktikuddannelse. Det faglige udvalg kan dispensere fra antal próver, således at eleven i særlige tilfælde kan deltage i yderligere svendepróver.

6.4. Ved uddannelsens afslutning udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis (svendebrev) til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.4.1. Det faglige udvalg kan påtegne uddannelsesbeviset om udmærkelse for veludført svendepróve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

6.5. Klager i forbindelse med svendepróven afgøres af det faglige udvalg. Reglerne i bekendtgørelse om próver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder tilsvarende anvendelse, medmindre andet er bestemt i uddannelsesordningen eller i et svendepróveregulativ udstedt af det faglige udvalg.

Glarmester**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Uddannelsen til glarmester har som overordnet formål, at eleven gennem helhedsorienteret skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Planlægning og udførelse af glarmesteropgaver med respekt for fagets traditioner og inden for rammerne af gældende regler, herunder regler vedrørende byggeri, arbejdsmiljø, brandsikring, tilbudsgivning og kvalitetssikring samt med respekt for miljøet lokalt og globalt.
2. Selvstændig planlægning, beskrivelse og udførelse af glarmesteropgaver inden for nybyggeri, ombygning og reparation under iagttagelse af kvalitets- og produktionsmæssige hensyn.
3. Selvstændig planlægning, beskrivelse og udførelse af glarmesteropgaver inden for billedindramninger, blyindfattede ruder, glasinventar, vinduesrenovering, facade- og tagkonstruktion i profilaluminium samt autorudearbejde.
4. Informationssøgning om og valg mellem forskellige materialer, konstruktions- og montagemetoder samt planlægning, tilrettelæggelse og udførelse af arbejdsopgaver i samarbejde med andre faggrupper.
5. Branchens virksomhedsudvikling, efter- og videreuddannelser og grundlag for at etablere egen virksomhed.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for uddannelsens speciale.

1.3. Uddannelsen afsluttes med specialet glarmester.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen varer mellem 3 år 6 måneder og 4 år inklusiv grundforløbet og afsluttes med svendepróven. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 25 uger.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 5 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. foretage præcisionsopmåling og –tilskæring samt foretage almindeligt forekommende montering af glas i kit og bånd ud fra et grundlæggende kendskab til glastyper, fremstillingsmetoder, egenskaber og anvendelse,
2. forarbejde glas ved hulboring, slibning og polering på begynderniveau,
3. foretage opmåling, klipning og samling af billedrammer og foretage montage ud fra et grundlæggende kendskab til materialer og metoder,
4. opmåle, tildanne og samle aluminiumsprofiler til bygningskomponenter ud fra et grundlæggende kendskab til materialer og metoder,
5. med et grundlæggende kendskab til materialer og metoder lave model, skære og montere autoglas i profilgummi,
6. anvende glarmesterfagets almindelige værktøjer, hjælpemidler og materiel sikkerhedsmæssigt korrekt,
7. planlægge deres arbejde på en miljø-, sikkerheds- og sundhedsmæssig korrekt måde, herunder vælge personlige værnemidler,
8. anvende æstetiske elementer som stil, form og farve både for historiske og moderne løsninger i glarmesterfaget på en kreativ måde og

9. anvende de for glarmesterfaget relevante regningsarter i forbindelse med materialeberegning og opmåling, samt udføre enkle, relevante arbejdstegninger i CAD-program.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleven ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav vedrørende opstilling af rulle- og bukkestillads og for at arbejde med epoxy og isocyanater.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, er, at eleverne kan:

1. foretage opmåling samt vælge relevante måleinstrumenter til opgaverne,
2. indrette en arbejdsplads under hensyntagen til arbejdsmiljø, sikkerhed, adgangsvej, affaldssortering, vinterforanstaltninger og velfærdsordninger,
3. foretage kvalitetsstyring og dokumentation ud fra kendskab til modtagekontrol, proceskontrol og slutkontrol, herunder identificere de almindeligste fejl på området,
4. foretage styk- og mængdeberegninger af materialer til almindelig forekommende arbejdsopgaver,
5. foretage informationssøgning i skriftlige og elektroniske opslagsværker efter materiale-, sikkerheds-, arbejds- og brugsanvisninger samt love og regler,
6. udføre tegninger, skitser og skabeloner, herunder anvende CAD til brug for udførelse og dokumentation af en arbejdsopgave,
7. rådgive om valg af materialer og konstruktion til en arbejdsopgave under hensyntagen til stilart, egenskaber, funktion, økonomi, tidsplan og vedligehold,
8. kommunikere om arbejdsforhold på fremmedsprog,
9. kommunikere og træffe aftaler med kunder og
10. forarbejde og montere glas, herunder elektronik og beslag på glas, udføre indramninger, autoglas, profilkonstruktioner, glastage samt foretage vinduesrenovering og reparation af blyindfattede ruder.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Efter afslutning af den sidste skoleperiode i uddannelsen afholder det faglige udvalg en afsluttende prøve i form af en svendeprøve. Det er en betingelse for at deltage i svendeprøven, at der er udstedt skolebevis, jf. 6.2.

6.1.1. Svendeprøven består af teoretiske og praktiske opgaver stillet af Glarmesterfagets faglige udvalg i discipliner fra områdefag og bundne specialefag.

6.1.2. Svendeprøven løses inden for en varighed af højst 3 dage.

6.1.3. Svendeprøven er en kombination af praktisk, mundtlig og skriftlig fremstilling.

6.1.4. Prøven bedømmes af skuemestre udpeget af Glarmesterfagets faglige udvalg.

6.2. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået beståkarakter som gennemsnit af alle karaktererne i hovedforløbet. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget.

6.3. Hvis eleven ikke består svendeprøven, har eleven ret til én ny svendeprøve. Det faglige udvalg kan i undtagelsestilfælde tillade en elev at deltage i endnu en svendeprøve.

6.4. Ved uddannelsens afslutning, udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis (svendebrev) til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.4.1. Prøvekarakteren fremgår af svendebrevet.

6.4.2. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendep prøve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

6.5. Klager i forbindelse med svendep prøven afgøres af det faglige udvalg. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder tilsvarende anvendelse, medmindre andet er bestemt i uddannelsesordningen eller i et svendep prøveregulativ udstedt af det faglige udvalg.

Maskinsnedker**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Uddannelsen til maskinsnedker har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Fremstilling af vinduer, døre, bygningskomponenter, plademøbler og massivtræsmøbler.
2. Montering, reparation og renovering af bygningselementer og møbler i samarbejde med andre faggrupper.
3. Kvalitetskontrol i henhold til møbel- og byggebranchens gældende normer og krav.
4. Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet ud fra love og regler vedrørende byggeri og produktion, herunder energikrav, brandsikring, licitation og tilbudsgivning.
5. Vurdering af arbejdsmiljø og sikkerhed med respekt for andres arbejde på arbejdsstedet og det globale miljø.
6. Benyttelse af it-redskaber til planlægning, programmering, tegning, kvalitetssikring, informationssøgning og kommunikation i forbindelse med arbejdet på en træmøbelproducerende virksomhed.
7. Branchens arbejdsfunktioner og uddannelser.

1.2. Eleverne skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin og specialer.

1.3. Uddannelsen indeholder følgende trin:

1. Produktionsassistent (døre og vinduer) (trin 1).
2. Produktionsassistent (massivtræ) (trin 1).
3. Produktionsassistent (plademøbel) (trin 1).

1.4. Uddannelsen kan afsluttes med specialet maskinsnedker (trin 2).

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsens trin 1 produktionsassistent (såvel døre og vinduer, massivtræ som plademøbel) varer 2 år inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 16 uger. Trin 2 varer 1 år og 3 – 9 måneder og afsluttes med svendep prøve. Skoleundervisningen i hovedforløbets trin 2 maskinsnedker varer 14 uger. Tidspunkt for svendep prøve fastsættes i uddannelsesordningen.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 3 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 1 og i mindst 3 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 2.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. læse tegninger og diagrammer ud fra kendskab til praktisk relateret og grundlæggende tegneteknik og projektionstegning, herunder symboler og illustrationsmetoder,
2. udføre skitser og arbejdstegninger med afbildning og udfoldning i relation til udførelse af praktiske opgaver, der er relevante for indgangens uddannelser, herunder udføre en elektronisk arbejdstegning ud fra kendskab til grundlæggende teknik i et CAD-program
3. foretage opmåling og beregning samt udarbejde materiale- og styklister med anvendelse af materialebetegnelser, antal, mængde, længde og areal,

4. bruge måletekniske metoder og måleværktøjer i forbindelse med opmærkning, montage, nivellering og afsætning, herunder bruge relevante måletekniske standarder, værdier og tolerancer,
5. udvælge massivtræ og pladematerialer ud fra et kendskab til almindeligt forekommende træsorter og trætørring,
6. udvælge finér og udføre finérsamlinger samt enkle samlinger til møbel- og bygningskomponenter og gøre rede for principper for overfladebehandling,
7. opstille, betjene og vedligeholde almindeligt forekommende håndværktøjer, elhåndværktøjer og stationære maskiner, der anvendes inden for træ- og møbelindustrien og byggebranchen, og gøre rede for transmissionsberegninger, skærehastigheder, overfladekvalitet og slibematerialer,
8. fremstille enkle CNC-programmer ud fra et grundlæggende kendskab til CNC- maskinens opbygning og anvende ISO-koder ud fra et kendskab til koordinatsystemets opbygning,
9. laminere og anvende dertil hørende laminerings- og spændeværktøjer samt limpåføringsudstyr,
10. beskrive, analysere og udføre mindre formgivnings- eller designopgaver, der lever op til krav om funktionalitet, design og æstetik, og
11. redegøre for byggebranchens og træ- og møbelindustriens grundlæggende globale produktions- og markedsvilkår, herunder kendskab til muligheder for videreuddannelse og praktik i udlandet.

3.2. For at påbegynde på uddannelsens hovedforløb skal eleven ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav vedrørende opstilling af rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2. – 4.6., er, at eleverne kan:

1. opstille, betjene og vedligeholde almindeligt forekommende standardmaskiner og hel- og halv-automatiske specialmaskiner samt programmere, opstille og betjene PLC-, NC- og CNC - styrede træbearbejdningsmaskiner,
2. foretage materialevalg af træ, aluminium samt pladematerialer på baggrund af relevante informationer om materialers tekniske egenskaber samt bearbejdningsmuligheder,
3. analysere, dokumentere og udføre formgivnings- eller designopgaver med udgangspunkt i brancherelevante problemstillinger, der inddrager stilarter inden for håndværk, arkitektur og industriel design,
4. anvende it-redskaber til at planlægge og dokumentere samtlige arbejdsprocesser i en produktionsopgave, herunder vælge maskiner, værktøj, materialer og bearbejdningsformer og i samarbejde med andre løse problemer knyttet til produktionsformen samt til kvalitetskontrol,
5. udvikle ideer og begrunde behovet for forbedringer i arbejdsprocessen ud fra en forståelse af, hvordan jobfunktionen indgår i virksomhedens samlede værdikæde i et internationalt perspektiv,
6. planlægge og dokumentere samtlige arbejdsprocesser ved hjælp af it-redskaber og i samarbejde med andre løse problemer knyttet til produktionsformen samt til kvalitetskontrol,
7. anvende og forstå et fremmedsprog i job- og samfundsmæssige sammenhænge,
8. opstille, betjene og bearbejde på gennemløbsanlæg og maskiner,
9. beregne skæredata og fremføringshastigheder med henblik på optimal bearbejdningsteknik, grundlæggende værktøjspraksis, sikkerhed og miljø,
10. vurdere og anvende skærende værktøjer i forhold til gældende maskin- og værktøjsstandarder for Dansk Standard,
11. programmere, opstille og betjene NC- og CNC-styrede træbearbejdningsmaskiner,
12. foretage pudning, limning og finering,
13. udføre industriel og håndværksmæssig overfladebehandling,
14. slibe, anvende og vedligeholde værktøjer til manuel og maskinel bearbejdning,

15. opstille, betjene og vedligeholde standardmaskiner og specialmaskiner til dør- og vinduesproduktion under hensyn til god værkstedspraksis,
16. udføre industriel overfladebehandling, limning og finering,
17. opstille og betjene samt vedligeholde standardmaskiner og speciemaskiner til massivtræsproduktion under hensyn til god værkstedspraksis,
18. tilrettelægge og udføre industriel bearbejdning og samlinger i en massivtræsproduktion,
19. opstille, betjene og vedligeholde standardmaskiner og specialmaskiner til pladeproduktion under hensyn til god værkstedspraksis,
20. udføre manuelle og maskinelle arbejdsoperationer i industriel plademøbelproduktion inden for plade- og korpuselementer, inventar, køkkenelementer og øvrige finerede emner,
21. udføre maskinelle og håndværksmæssige arbejdsoperationer i en produktion af vinduer og døre,
22. vælge maskiner, værktøj, materialer og bearbejdningsformer og selvstændigt og i samarbejde med andre løse problemer knyttet til produktionsformen og planlægge og dokumentere samtlige arbejdsprocesser i en produktionsopgave,
23. udføre maskinelle og håndværksmæssige arbejdsoperationer i en produktion af siddemøbler, dækkende produktkategorierne modelarbejde, siddemøbel og møbler til polstring,
24. løse problemer knyttet til skitsering, dokumentation samt planlægning af produktion af et siddemøbel,
25. fremstille møbel- og bygningskomponenter, herunder selvstændigt vurdere og planlægge samtlige arbejdsprocesser i produktionen,
26. fremstille mastere og skabeloner til stillede opgaver og
27. forstå styringstekniske funktioner.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1-3, 5, 11, 13 og 27, gælder for alle trin og specialet i uddannelsen.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 6-10, 12, 14, 17, 21 og 23-26, gælder for uddannelsens trin 2 maskinsnedker.

4.4. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 15, 16 og 22, gælder for uddannelsens speciale maskinsnedker og trin 1 produktionsassistent (døre og vinduer).

4.5. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 18 og 19, gælder for uddannelsens speciale maskinsnedker og trin 1 produktionsassistent (massivtræ).

4.6. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 4 og 20, gælder for uddannelsens speciale maskinsnedker og trin 1 produktionsassistent (plademøbel).

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

5.2. Eleven skal i samarbejde med skolen og virksomheden vælge et projekt eller en problemstilling, som skal løses både i form af et produkt og den nødvendige dokumentation. Problemstillingen skal hentes fra virksomhedens arbejdsområde eller produktområde, hvilket vil sige, at det produkt, som kommer ud af projektarbejdet, kan anvendes i virksomheden. Projektet eller produktet skal gennemføres og evalueres i praktikperioden mellem 3. og 4. skoleophold. Evalueringen gennemføres på virksomheden med deltagelse af skole, virksomhed og elev. Evalueringen skal synliggøres i elevplan og elevens uddannelsesbog.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Uddannelsens enkelte trin afsluttes med en prøve. Prøven efter et trin, som ikke er uddannelsens sidste trin, skal kun aflægges af elever, der afslutter med det pågældende trin.

6.2. Som del af den sidste skoleperiode i uddannelsens trin 1 produktionsassistent (døre og vinduer), produktionsassistent (massivtræ) og produktionsassistent (plademøbel), afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendeprøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.2.1. Den afsluttende prøve i trin 1 består af et projekt med udgangspunkt i elevens specialefag. Projektet tager udgangspunkt i kompetencemålene for uddannelsens trin 1. Skriftligt og elektronisk opslagsmateriale, herunder elevens egne notater, og regnemaskine må anvendes både ved udarbejdelse af det praktiske produkt og den skriftlige dokumentation og ved den efterfølgende mundtlige prøve. Projekterne indhold tilrettelægges af skolen efter samråd med det faglige udvalg.

6.2.2. Projektet består af et praktisk udført produkt samt skriftlig dokumentation i form af projektbeskrivelse, faktaark og en konstruktionstegning, der indgår som udgangspunkt for en mundtlig prøve.

6.2.3. Projektet løses inden for en varighed af 100 timer. Dokumentation og praktisk produkt præsenteres af eleven ved en mundtlig prøve, der varer 30 minutter inklusiv votering. Der gives en prøvekarakter på grundlag af en samlet bedømmelse.

6.2.4. Prøven er efter det faglige udvalgs bestemmelse elektronisk baseret, hvad angår besvarelse med hensyn til projektbeskrivelse og konstruktionstegning.

6.3. Som del af den sidste skoleperiode i trin 2 specialet maskinsnedker afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendeprøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse

6.3.1. Opgaven består af en projektsvendeprøve i form af en praktisk opgave, en projektrapport og en mundtlig prøve.

6.3.2. Den praktiske prøve består af en eller flere fremstillingsopgaver inden for område- og specialefag udført under skoleundervisningen. Opgaverne skal indeholde følgende discipliner:

1. Valg af maskiner, værktøj og materialer.
2. Skabelonfremstilling og skabelonbearbejdning.
3. Profilering af sammensatte profiler.
4. Kontrakehlinger og frisninger.
5. Lim- og finearbejde.
6. Bearbejdning på CNC-styret maskine.

6.3.3. Skriftligt og elektronisk opslagsmateriale, herunder elevens egne notater og regnemaskine må anvendes ved både den mundtlige og skriftlige prøve. Opgaven til projektsvendeprøven er et selvvalgt projekt. Eleven afleverer senest 14 dage før begyndelsen af den sidste skoleperiode et projektoplæg i form af en målsat konstruktionstegning, der godkendes af skolen i samråd med det faglige udvalg.

6.3.4. Den skriftlige prøve består af opgaver inden for maskinteknik, værktøjsteknik, materialelære, teknisk dokumentation og CNC-teknik. Skriftligt og elektronisk opslagsmateriale, herunder elevens egne notater, og regnemaskine må anvendes. Opgaverne skal løses inden for 3 timer.

6.3.5. I projektsvendeprøven udarbejdes en projektrapport inden for 20 timer, og det praktiske produkt fremstilles inden for 60 timer. Produktet og produktrapporten præsenteres af eleven ved en mundtlig prøve, der varer 30 minutter inklusiv votering.

6.3.6. Prøven er efter det faglige udvalgs bestemmelse elektronisk baseret, hvad angår besvarelse med hensyn til den skriftlige prøve samt produktrapporten.

6.3.7. Ved svendeprøven i specialet maskinsnedker gives der en karakter i fagteori på grundlag af en samlet bedømmelse af projektrapporten og den mundtlige prøve og en karakter for det praktiske projekt. Det samlede resultat af svendeprøven er et vægtet gennemsnit, hvori karakteren for fagteori

indgår med 40%, og karakteren for det praktiske produkt indgår med 60%. Eleven har bestået den samlede svendep prøve, når karakteren for den fagteoretiske prøve og den praktiske prøve er beståkarakter.

6.4. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået mindst beståkarakter som gennemsnit af karaktererne for alle grund- og områdefag i hovedforløbet. Der skal i øvrigt være opnået beståkarakter i hvert enkelt specialefag. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget. Eleven skal have gennemført et projekt i praktikvirksomheden mellem 3. og 4. skoleophold, som nævnt i afsnit 5.2.

6.4.1. For elever, der afslutter uddannelsen med trin 1 produktionsassistent (døre og vinduer), produktionsassistent (massivtræ) samt produktionsassistent (plademøbel), skal prøven være bestået.

6.4.2 For elever, der afslutter uddannelsen med trin 2 maskinsnedker, skal prøven være bestået.

6.5. Ved uddannelsens afslutning på trin 1 udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen. På beviset anføres gennemsnittet af karaktererne for elevens bundne og valgfri specialefag.

6.6. Ved uddannelsens afslutning på trin 2 udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis (svendebrev) til eleven, som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for specialet. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendep prøve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

Murer**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Uddannelsen til murer har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Planlægning, udførelse og kvalitetskontrol af opmuring, pudsning, fugning, flisearbejde, gulvarbejde, restaurering, renovering samt tagarbejde i overensstemmelse med fagets regler, normer og traditioner.
2. Kommunikation og samarbejde om byggeprojekter i alle faser med kunder, byggeledelse og kolleger inden for eget fag og tværfagligt, herunder forståelse og udfærdigelse af arbejdstegninger og anvendelse af it til planlægning og information.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for uddannelsens trin og speciale.

1.3. Uddannelsen indeholder trin 1 flisemontør.

1.4. Uddannelsen kan afsluttes med specialet murer (trin 2).

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsens trin 1, flisemontør, varer 2 år og 5 – 11 måneder inklusiv grundforløbet og afsluttes med afsluttende prøve. Skoleundervisningen i trin 1 varer 20 uger. Uddannelsens speciale murer varer 3 år og 5 – 11 måneder inklusiv trin 1 og afsluttes med svendep prøve. Skoleundervisningen i specialet varer 15 uger. Tidspunkter for afsluttende prøve i trin 1 og svendep prøve fastsættes i uddannelsesordningen.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 3 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 1 og mindst 2 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 2.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. læse tegninger og diagrammer og anvende praktisk relateret og grundlæggende tegneteknik og projektionstegning, herunder symboler og illustrationsmetoder,
2. udføre skitser og manuelle og elektroniske arbejdstegninger, herunder afbildning og udfoldning i relation til praktiske opgaver,
3. tilrettelægge og udføre almindeligt forekommende flise- og gulvarbejde samt murværkskonstruktioner og redegøre for de regler, bestemmelser og anvisninger, som gælder for udførelse og kvalitet og for tilrettelæggelsens betydning for kvalitet i proces og resultat,
4. foretage den fornødne tilrettelæggelse af flise- og gulvarbejde samt murværkskonstruktioner og forstå tilrettelæggelsens betydning for både gennemførelsen og kvaliteten af det færdige produkt,
5. udtage, sammensætte og tildanne materialer, som indgår i flise- og gulvarbejde samt murværkskonstruktioner, samt anvende de for området forekommende værktøjer og fremstille simple værktøjer og hjælpemidler,
6. udføre pudsearbejde og herunder udkast, vurdere underlag for puds samt nødvendigheden af forudgående behandling og redegøre for pudsearbejdets betydning for efterfølgende behandlinger som tapetsering og fliseopsætning, og
7. udføre udkradsning og fugearbejde og redegøre for fugens betydning for murværkets tæthed og udseende.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleven ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav vedrørende opstilling af rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2. og 4.3., er, at eleverne kan:

1. udføre flisearbejde inden for området nybyggeri, byfornyelse, restaurering og reparation samt udføre vådrumssikring,
2. udføre opbygning af gulvkonstruktioner af beton med beklædning af keramik og natursten, vurdere skader på eksisterende fliser og gulve samt udbedre gamle og nye skader,
3. vurdere og bearbejde tegningsmateriale og arbejdsbeskrivelser, herunder bearbejde tegninger og arbejdsbeskrivelser elektronisk,
4. håndtere materialer, materiel, sikkerhedsforhold og arbejdsmiljø under udførelse af arbejdet,
5. udføre opmuring og overfladebehandling med murerfagets materialer samt udbedre skader, reetablere og omforandre,
6. udføre matematiske beregninger,
7. opstille, forandre og nedtage systemstillads i overensstemmelse med Arbejdstilsynets uddannelseskrav,
8. planlægge eget arbejde, forestå kundekontakt og foretage kvalitetssikring,
9. samarbejde med øvrige aktører i byggeriet under hensyn til arbejdsmarkedets opbygning og forskellige sociale systemer, herunder virksomheder og organisationer og deres indbyrdes regulering i det fagretslige system,
10. genkende stilarter, arkitektur og design og anvende æstetiske begreber,
11. træffe sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger ved arbejde med kold asfalt, bitumen, epoxy og isocyanatprodukter i overensstemmelse med Arbejdstilsynets uddannelseskrav,
12. udføre arbejdstegninger og mureropgaver, nivellement og anlæg efter tegning,
13. udføre fugt- og varmeisolering i forbindelse med murerarbejde,
14. udføre murværkskonstruktioner, herunder almindeligt forekommende forbandter,
15. udføre tagarbejde med tegl- og betonprodukter,
16. orientere sig i bl.a. skriftlige og elektroniske medier om, hvilken betydning sociale, økonomiske og politiske kræfter har for den aktuelle samfundsudvikling og samspillet mellem samfundets udvikling og udviklingen i virksomhederne, herunder de miljømæssige aspekter,
17. gøre rede for innovations-, iværksætter- og selvstændighedsbegrebet,
18. indgå i det sikkerhedsforebyggende arbejde og organisering heraf på byggepladsen eller i virksomheden og
19. strukturere, planlægge og vurdere arbejdsopgaver ud fra internationale normer og virksomhedsrelevante konsekvenser.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1-11, gælder for alle trin og specialet i uddannelsen.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 12-19, gælder alene for specialet i uddannelsen.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. For elever, der alene skal gennemføre uddannelses trin 1 flisemontør, afholder skolen mod slutningen af skoleundervisningen en afsluttende prøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.1.1. Prøven består af en teoretisk og praktisk orienteret opgave.

6.2. Som del af den sidste skoleperiode i uddannelsens speciale afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendep prøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.2.1. Svendep prøven består af en praktisk og teoretisk orienteret opgave, hvis besvarelse danner grundlag for bedømmelsen.

6.2.2. Den teoretisk orienterede del af svendep prøven er en skriftlig prøve, der består af opgaver inden for område- og specialefag. Skriftligt og elektronisk opslagsmateriale, herunder elevens egne notater, og regnemaskiner må anvendes. Opgaverne skal løses inden for 6 timer.

6.2.3. Den skriftlige prøve kan efter det faglige udvalgs bestemmelse være elektronisk baseret, hvad angår grundlag, forløb og besvarelse eller elementer heraf.

6.2.4. Den praktiske prøve består af en eller flere fremstillingsopgaver inden for område- og specialefag udført under hele uddannelsen. Opgaverne skal løses inden for 49 timer. Censorerne er til stede den sidste dag. Opgaverne indeholder nedenstående discipliner med henblik på anvendelse af prøvetiden med den angivne omtrentlige fordeling af tiden.

1. Murearbejde 40 %.
2. Fugearbejde 7 %.
3. Pudsearbejde 10 %.
4. Flisearbejde 22 %.
5. Gulvarbejde 21 %.

6.2.5. Hver af de i pkt. 6.2.4. nævnte discipliner bedømmes for sig, og der gives en karakter for hver disciplin og en karakter for helhedsindtrykket. Gennemsnittet af de 6 karakterer udgør karakteren for den praktiske opgave.

6.3. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået beståkarakter i hvert grund-, område- og specialefag. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget.

6.3.1. For elever, der afslutter uddannelsen med trin 1 flisemontør, skal den afsluttende prøve, jf. 6.1. desuden være bestået.

6.3.2. For elever, der afslutter uddannelsen med trin 2 murer, skal både den skriftlige prøve og den praktiske prøve være bestået. Det samlede resultat af svendep prøven er et vægtet gennemsnit af de to prøver. I det vægtede gennemsnit indgår karakteren for den skriftlige prøve med 1/6 og karakteren for den mundtlige prøve med 5/6.

6.4. Ved uddannelsens afslutning, herunder afslutning med trin 1, udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.4.1. Det faglige udvalg kan påtegne uddannelsesbeviset for specialet (svendebrevet) om udmærkelse for veludført svendep prøve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

Skorstensfejer

1. Uddannelsens formål og opdeling

1.1. Uddannelsen til skorstensfejer har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Rensning, fejlfinding og udførelse af lovpligtigt eftersyn på oliefyrede kedelanlæg og fastbrænds-fyrede kedelanlæg til fossile brændsler, indberetning af målingsresultater, vejledning af kunder om energiforbedring samt udførelse af arbejdet i overensstemmelse med sikkerhedsbestemmelserne.
2. Installation og reparation af skorstene samt rensning, måling og brandpræventivt tilsyn af skorstene og alle former for anlægssystemer til fyring og opvarmning, kanaler, rør samt ventilationsanlæg og disses kanalsystemer.
- 3) Service på oliefyrede anlæg samt indregulering og kontrol af biobrændselsfyrede kedelanlæg.
- 4) Rensning af kedelanlæg på fastbrændsels-, flydende og gasholdige anlæg samt brændeovne med dertil hørende kanaler og rør.
- 5) Rensning og vedligeholdelse af ventilationsanlægs kanalsystemer samt service og rådgivning om fyrings-, brand- og miljømæssige spørgsmål.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for uddannelsens trin og speciale.

1.3. Uddannelsen indeholder trin 1 kedelanlægstekniker.

1.4. Uddannelsen kan afsluttes med specialet skorstensfejer (trin 2).

2. Uddannelsen varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen trin 1 kedelanlægstekniker varer 1 år og 6 måneder inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 5 uger. Uddannelsens speciale skorstensfejer varer 2 år og 6 måneder. Skoleundervisningen i specialets hovedforløb varer 15 uger.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet gennemføres som mindst 1 skoleperiode og mindst 1 praktikperiode for elever på trin 1 og mindst 3 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever i specialet skorstensfejer.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. gøre rede for røggassammensætninger ved forbrænding af diverse brændsler og for røggassers indflydelse på miljøet,
2. medvirke ved kunderådgivning om valg af kedler og ovne til fossile fastbrændsels- og biobrændselstyper ud fra viden om forbrændingskemiske reaktioner,
3. vurdere små skorstene og ildsteders placering, vejlede kunder og ud fra love og regler udfærdige rapporter og anden dokumentation vedrørende brandpræventivt tilsyn, skorstensfejerarbejde og fyringstekniske forhold,
4. gøre rede for oliefyrs virkemåde og komponenter samt for tekniske informationer og dokumentationer,
5. gøre rede for de forskellige rensemetoder, røgtræk og værktøjer og deres anvendelse i praksis ud fra regler for et sikkert og sundt arbejdsmiljø og
6. vurdere de fysiske forhold, der er bestemmende for skorstenes funktion samt for beregning og dimensionering af skorstene og ildsteder.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. have bestået grundforløbsprøven og grundfaget naturfag F.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2. – 4.3., er, at eleverne kan:

1. udføre fejlfinding, lovpligtigt eftersyn og rensning på oliefyrede kedelanlæg samt på fastbrændsfyrede kedelanlæg, der anvender fossile brændsler,
2. indberette resultater af målinger på kedelanlæg,
3. beregne kedelanlægs rentabilitet med henblik på vejledning om energiøkonomisk optimering,
4. udføre arbejdet inden for givne tidsrammer og i henhold til sikkerhedsbestemmelser og arbejdsmiljøregler for materialer, udstyr, arbejdsstedets indretning, værnemidler og egen person,
5. deltage i teknisk og faglig udvikling af arbejdsmetoder og processer, der kan medvirke til, at interessen for iværksætterkultur fremmes ved inddrage internationale erfaringer,
6. udføre renseteknisk arbejde, fejlfinding og reparation på skorstene, ildsteder og kedler,
7. udføre fejlfinding og kontrolmåling på fyrings- og ventilationsanlæg,
8. udføre beregninger og vejlede kunden om miljø- og energimæssige konsekvenser af ildsteders forbrænding,
9. foretage rensning af ventilationsanlæg samt vurdere anlæggets funktionalitet,
10. foretage brandpræventivt tilsyn,
11. godkende nye skorstene, ildsteder, fyrrum og ekspansionsforhold samt udstede ibrugtagningstilladelse,
12. vurdere de fysiske forhold, der er bestemmende for bygningers tæthed i forhold til frisklufttilførsel til forbrænding,
13. vejlede om korrekt valg og opsætning af skorstene og ildsteder samt indretning af fyrrum,
14. vejlede om korrekt materialevalg ved indretning og placering af ildsteder,
15. redegøre for valg af brændselstyper og deres forbrændingsprincipper,
16. udarbejde og benytte nødvendig dokumentation for arbejdsopgavernes korrekte udførelse, herunder anvende relevant litteratur, lovgivning, informationsteknologi og normsæt for området, og udarbejde rapporter,
17. udføre fejlfinding og indregulering på biobrændselsfyrede kedelanlæg,
18. kommunikere på dansk i faglige sammenhæng og
19. løse matematiske og naturfaglige problemstillinger i faglig sammenhæng.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1-6, gælder for trin og speciale i uddannelsen.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 7-19, gælder for uddannelsens speciale skorstensfejer.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelsen om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Uddannelsens enkelte trin afsluttes med en prøve. Prøven efter trin 1 kedelanlægstekniker skal aflægges af alle elever.

6.2. I trin 1 kedelanlægstekniker afholder skolen mod slutningen af skoleundervisningen en afsluttende prøve. Prøven modsvarer Energiministeriets krav for at kunne arbejde som teknisk ekspert med olie-fyr. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.3. For elever på trin 2 afholder skolen som del af den sidste skoleperiode i uddannelsen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendep prøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.3.1. Prøven består af en skriftlig prøve, et teoretisk projekt, en mundtlig prøve og en praktisk prøve.

6.3.2. Den skriftlige prøve varer 2 timer og består af en række spørgsmål inden for grund-, område- og specialefag fra hele skoleuddannelsen. Prøven udføres som multiple choice. Prøven kan være elektronisk baseret, hvad angår grundlag, forløb og besvarelse eller elementer heraf. Der gives en karakter for prøven.

6.3.3. Det teoretiske projekt varer 15 timer og udføres inden for områdefag, bundne specialefag og valgfri specialefag fra hele skoleuddannelsen. Projektet tager udgangspunkt i en opgave, hvorefter eleven skal planlægge, beregne, tegne og dokumentere de beskrevne processer og produkter.

6.3.4. Den mundtlige prøve tager udgangspunkt i det teoretiske projekt og varer 30 minutter. Der gives en samlet karakter for projektet og den mundtlige prøve.

6.3.5. Den praktiske prøve finder sted på eksisterende fyringsanlæg med skorstene. Prøven tilrettelægges med en forventet varighed på højst 4 timer, men kan forlænges i kortere tid, indtil eleven færdigmelder sin opgave. Prøven omfatter fyringsteknik, renseteknik, love og bestemmelser samt brand-præventivt tilsyn, herunder nytilmeldinger. Ved bedømmelsen lægges vægt på, at det udførte arbejde er i overensstemmelse med fagets kvalitetskoncept. Samtidig lægges der vægt på helhedsindtryk, funktionel tilrettelæggelse, herunder tidsforbrug, og udførelse samt paratviden. Der gives en karakter for den praktiske prøve.

6.3.6. Den teoretiske projektopgave er elektronisk baseret, hvad angår grundlag, forløb og besvarelse eller elementer heraf. skal eleven benytte it-baserede løsninger.

6.4. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået beståkarakter i samtlige grund-, områdefag, bundne specialefag og valgfrie specialefag i hovedforløbet. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget.

6.4.1. Hvis eleven ikke har opnået beståkarakter i samtlige grundfag, men i øvrigt opfylder betingelserne som beskrevet i afsnittene 6.3., 6.4., og 6.3.2. eller 6.3.3., udstedes skolebevis, når skolen, med tilslutning fra det faglige udvalg ud fra en samlet bedømmelse vurderer, at eleven eventuelt efter supplerende undervisning opfylder målene for skoleundervisningen.

6.4.2. For elever, der afslutter uddannelsen med trin 1 kedelanlægstekniker, skal hver enkelt af de tre prøver som fastsat i afsnit 6.2. være bestået.

6.4.3. For elever, der afslutter uddannelsen med specialet skorstensfejer, skal karakteren for hver af de tre prøver efter trin 1 og hver af de tre prøvekarakterer være beståkarakterer. Resultatet af svendepróven er gennemsnittet af de tre svendepróvekarakterer.

6.5. Ved uddannelsens afslutning, herunder afslutning med trin 1, udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.5.1. For elever, der afslutter med trin 1, påføres resultatet af den afsluttende prøve, jf. afsnit 6.2. For elever, der afslutter med skorstensfejerspecialet påføres resultatet af de afsluttende prøver, jf. afsnit 6.3.

6.5.2. Det faglige udvalg kan påtegne uddannelsesbeviset for trin 2 (svendebrevet) om udmærkelse for veludført svendepróve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

Snedker**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Uddannelsen til bygningssnedker, møbelsnedker og orgelbygger har som overordnet formål, at eleven gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Fremstilling af vinduer, døre, bygningskomponenter, plademøbler og massivtræsmøbler.
2. Montering, reparation og renovering af bygningselementer og møbler i samarbejde med andre faggrupper.
3. Kvalitetskontrol i henhold til møbel- og byggebranchens gældende normer og krav.
4. Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet ud fra love og regler vedrørende byggeri og produktion, herunder energikrav, brandsikring, licitation og tilbudsgivning.
5. Vurdering af arbejdsmiljø og sikkerhed med respekt for andres arbejde på arbejdsstedet og det globale miljø.
6. Benyttelse af it-redskaber til planlægning, tegning, kvalitetssikring, informationssøgning og kommunikation i forbindelse med arbejdet på værksted og byggeplads.
7. Branchens arbejdsfunktioner og uddannelser.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin og specialer.

1.3. Uddannelsen indeholder følgende trin:

1. Træoperatør (døre og vinduer) (trin 1 i specialet bygningssnedker).
2. Træoperatør (plademøbel) (trin 1 i specialerne bygningssnedker og møbelsnedker).
3. Træoperatør (massivtræmøbel) (trin 1 i specialet møbelsnedker).
4. Bygningsmontør (trin 1 i specialet bygningssnedker).

1.4. Uddannelsen kan afsluttes med følgende specialer:

1. Bygningssnedker (trin 2).
2. Møbelsnedker (trin 2).
3. Orgelbygger.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsens trin 1 træoperatør (såvel døre og vinduer, som plademøbel og som massivtræmøbel) og bygningsmontør varer 2 år inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 16 uger. Trin 2 specialerne bygningssnedker og møbelsnedker varer 1 år og 3 – 9 måneder og afsluttes med svendep prøve. Skoleundervisningen i hovedforløbets trin 2 varer 14 uger. Specialet orgelbygger varer 3 år og 3 – 9 måneder og afsluttes med svendep prøve. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 30 uger. Tidspunkter for svendep prøver fastsættes i uddannelsesordningen.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 3 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 1, i mindst 3 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 2 og i mindst 6 skoleperioder for elever i specialet orgelbygger.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. læse tegninger og diagrammer ud fra kendskab til praktisk relateret og grundlæggende tegneteknik og projektionstegning, herunder symboler og illustrationsmetoder,

2. udføre skitser og arbejdstegninger, herunder afbildning og udfoldning i relation til udførelse af praktiske opgaver, herunder udføre en elektronisk arbejdstegning ud fra kendskab til grundlæggende teknik i et CAD-program,
3. foretage opmåling og beregning, samt udarbejde materiale- og styklister med anvendelse af materialebetegnelser, antal, mængde, længde og areal,
4. bruge måletekniske metoder og måleværktøjer i forbindelse med opmærkning, montage, nivellering og afsætning, herunder bruge relevante måletekniske standarder, koter, værdier og tolerancer,
5. udvælge massivtræ og pladematerialer ud fra et kendskab til almindeligt forekommende træsorter og trætørring,
6. udvælge finér og udføre finérsamlinger samt enkle samlinger til møbel- og bygningskomponenter og gøre rede principper for overfladebehandling,
7. udvælge, opstille, betjene og vedligeholde byggebranchens og træ- og møbelindustriens almindeligt forekommende håndværktøjer, elhåndværktøjer og stationære maskiner ud fra transmissionsberegninger, skærehastigheder, overfladekvalitet og slibematerialer,
8. fremstille enkle CNC-programmer ud fra et grundlæggende kendskab til CNC-maskinens opbygning og anvende ISO-koder ud fra koordinatsystemets opbygning,
9. laminere og anvende dertil hørende laminerings- og spændeværktøjer samt limpåføringsudstyr,
10. beskrive, analysere og udføre mindre formgivnings- eller designopgaver, der lever op til krav om funktionalitet, design og æstetik, og
11. redegøre for byggebranchens og træ- og møbelindustriens grundlæggende globale produktions- og markedsvilkår og muligheden for videreuddannelse og praktik i udlandet.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav vedrørende opstilling af rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2. – 4.10., er, at eleverne kan

1. opstille, betjene og vedligeholde almindeligt forekommende håndværktøj, elhåndværktøj og standardmaskiner på værksted eller byggeplads,
2. foretage materialevalg af træ, aluminium, komposit samt pladematerialer på baggrund af informationer om materialers tekniske egenskaber samt bearbejdningens muligheder,
3. ved hjælp af it-redskaber, planlægge og dokumentere samtlige arbejdsprocesser i en produktionsopgave, herunder vælge maskiner, værktøj, materialer og bearbejdningsformer, og i samarbejde med andre løse problemer knyttet til produktionsformen og til kvalitetskontrol,
4. udvikle ideer og begrunde behovet for forbedringer i arbejdsprocesserne ud fra en forståelse af, hvordan jobfunktionen indgår i virksomhedens samlede værdikæde i et internationalt perspektiv,
5. analysere og dokumentere i form af elektronisk tegning og beregning samt udføre formgivnings- eller designopgaver med udgangspunkt i brancherelevante problemstillinger, der inddrager stilarter indenfor håndværk, arkitektur og industriel design,
6. programmere, opstille og betjene PLC-, NC- og CNC-styrede træbearbejdningmaskiner,
7. udføre industriel og håndværksmæssig overfladebehandling,
8. udføre manuelle og maskinelle samlinger i massivtræ og pladematerialer, limning, finering og beslåning,
9. anvende og forstå et fremmedsprog i job- og samfundsmæssige sammenhænge,

10. udføre manuelle og maskinelle arbejdsoperationer i industriel plademøbelproduktion inden for produktkategorierne plade- og korpuselementer, inventar, køkkenelementer og øvrige finerede emner under overholdelse af gældende miljøkrav og sikkerhedsregler,
11. udføre maskinelle og håndværksmæssige arbejdsoperationer i en produktion af vinduer og døre under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
12. vælge maskiner, værktøjer, bearbejdningsform og materialer knyttet til industriel og håndværksmæssig fremstilling af trapper sikkerheds- og miljømæssigt korrekt og i overensstemmelse med bygningsmæssige regler om trapper,
13. anvende af edb-baserede systemer til tegning og fremstilling af trapper, til måltagning og opsnøring af trapper og redegøre for forskellige trappetyper,
14. i samarbejde med andre udføre kvartsvingstrapper,
15. reparere bygningskomponenter,
16. foretage måltagning, samling og montage af præfabrikerede trapper indvendigt i etagebyggeri under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
17. ud fra et kendskab til almindeligt forekommende dør- og vinduestyper foretage måltagning, montering og fugning af vinduer og udvendige og indvendige døre, herunder udvælge og anvende forskellige typer befæstelsesmaterialer under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
18. foretage måltagning, tildannelse og montage af elementer til køkken, bad og inventar på alle underlag samt montere gerigter, vinduesplader, inddækninger, afskygninger, tilbehør, greb, vask, lister og bordplader i alle materialer på opsætningsstedet under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
19. opbygge strøgulve, lette indvendige vægge og indvendig beklædning af vægge, samt udlægge trægulve med parket eller brædder og opsætte fodpaneler under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
20. opsætte lofter, underlag for disse og skyggelister under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
21. udføre maskinelle og håndværksmæssige arbejdsoperationer i en produktion af siddemøbler, dækkende produktkategorierne modelarbejde, siddemøbler og møbler til polstring under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
22. i samarbejde med andre løse problemer knyttet til skitsering, dokumentation og planlægning af produktion af et siddemøbel,
23. i samarbejde med andre løse arbejdsopgaver knyttet til håndværksmæssig produktion af plademøbler, herunder vælge og anvende maskiner, værktøjer, bearbejdningsform og materialer knyttet til produktion af opbevaringsmøbler, skrivemøbler og orgelemner under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
24. i samarbejde planlægge, dokumentere og udføre arbejdsopgaver i en håndværksmæssig produktion af møbler i massivtræ, herunder vælge og anvende maskiner, værktøjer, materialer og bearbejdningsform, som traditionelle snedkermæssige samlinger, lim- og fineringstekniker og overfladebehandling under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
25. udføre enkle restaureringsopgaver af ældre møbler,
26. anvende traditionelle håndværktøjer og gøre rede for deres oprindelse og vedligeholdelse,
27. vurdere betydningen af det traditionelle håndværk for den nuværende og fremtidige udvikling inden for møbelproduktionen,
28. vurdere de forskellige materialer og dokumentere deres brug ved fremstilling af et orgel,
29. redegøre for formgivning og æstetik ved orglets facadeopbygning,
30. fremstille dokumentationsmaterialer til de vitale dele i et orgel og redegøre for øvrige forhold vedrørende orglets luftforbrug, ventilåbninger og ventilstørrelser samt tætningsystemer under overholdelse af miljøkrav og sikkerhedsregler,
31. skelne mellem forskellene på de enkelte landes orgelbygning og orgeltyper, orgelmusik og orgelarkitektur i Nord- og Sydeuropa gennem tiderne,
32. deltage i produktion af orgler med hovedvægten lagt på de klanglige dele i et orgel,

33. udføre stemning og temperering ud fra kammertonen således, at tempereringssystemet er overholdt, og stemmekvaliteten er acceptabel,
34. arbejde med pibetyper i forskellige legeringer, overfladebehandling, lodninger og vedligeholdelse af disse pibetyper,
35. redegøre for forskellige orgelstemmer, herunder intonation og mensurering,
36. redegøre for valg af beslag til orgelhuse og mekanik og
37. vurdere betydningen af det traditionelle håndværk for den nuværende og fremtidige udvikling inden for orgelbyggeri.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1-5, gælder for alle trin og specialer i uddannelsen.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 6-9, gælder for alle uddannelsens specialer.

4.4. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 10, gælder for uddannelsens specialer bygningssnedker, møbelsnedker, orgelbygger og trin 1 træoperatør (plademøbel).

4.5. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 11, gælder for uddannelsens speciale bygningssnedker og trin 1 træoperatør (vinduer og døre).

4.6. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 12-15, gælder for uddannelsens speciale bygningssnedker.

4.7. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 16-20, gælder for uddannelsens specialer bygningssnedker og trin 1 bygningsmontør.

4.8. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 21-22, gælder for uddannelsens specialer møbelsnedker, orgelbygger og trin 1 træoperatør (massivtræmøbel).

4.9. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 23-27, gælder for uddannelsens specialer møbelsnedker og orgelbygger.

4.10. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 28-37, gælder for uddannelsens speciale orgelbygger.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

5.2. Eleven skal i samarbejde med skolen og virksomheden vælge et projekt eller en problemstilling, som skal løses både i form af et produkt og den nødvendige dokumentation. Problemstillingen skal hentes fra virksomhedens arbejdsområde eller produktområde, hvilket vil sige, at det produkt, som kommer ud af projektarbejdet kan anvendes i virksomheden. Projektet eller produktet skal gennemføres og evalueres i praktikperioden mellem 3. og 4. skoleophold. Evalueringen gennemføres på virksomheden med deltagelse af skole, virksomhed og elev. Evalueringen skal synliggøres i elevplan og i elevens uddannelsesbog.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Uddannelsens enkelte trin afsluttes med en prøve. Prøven efter et trin, som ikke er uddannelsens sidste trin, skal kun aflægges af elever, der afslutter med det pågældende trin.

6.2. Som del af den sidste skoleperiode i uddannelsens trin 1 træoperatør og bygningsmontør afholder skolen en afsluttende prøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.2.1. Den afsluttende prøve i trin 1 består af et projekt med udgangspunkt i elevens specialefag. Projektet tager udgangspunkt i kompetencemålene for uddannelsens trin 1. Skriftligt og elektronisk opslagsmateriale, herunder elevens egne notater og regnemaskine må anvendes ved udarbejdelse af det praktiske produkt og den skriftlige dokumentation og ved den efterfølgende mundtlige prøve. Projektets indhold tilrettelægges af skolen efter samråd med det faglige udvalg.

6.2.2. Projektet består af et praktisk udført produkt samt skriftlig dokumentation i form af projektbeskrivelse, der indgår som udgangspunkt for en mundtlig prøve.

6.2.3. Projektet løses inden for en varighed af 100 timer. Dokumentation og praktisk produkt præsenteres af eleven ved en mundtlig prøve, der varer 30 minutter inklusiv votering. Der gives en prøvekarakter på grundlag af en samlet bedømmelse.

6.2.4. Prøven er efter det faglige udvalgs bestemmelse elektronisk baseret, hvad angår besvarelse med hensyn til projektbeskrivelse.

6.3. Som del af den sidste skoleperiode i trin 2 specialerne bygningsnedker og møbelsnedker afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendeprøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.3.1. Svendeprøven er efter den enkelte elevs valg enten en traditionel svendeprøve i form af en skriftlig prøve, en mundtlig prøve og en praktisk prøve eller en projektsvendeprøve i form af en praktisk opgave, en projektrapport og en mundtlig prøve. Opgaverne indeholder følgende discipliner:

1. Planlægning, herunder valg af maskiner, værktøj og materialer.
2. Beslåning.
3. Lim- og finerarbejde.
4. Overfladebehandling
5. Håndlavede snedkersamlinger.
6. Maskinelle samlinger.
7. Pasning.

6.3.2. Skriftligt og elektronisk opslagsmateriale, herunder elevens egne notater og regnemaskine må anvendes ved både den mundtlige og skriftlige prøve. Opgavens indhold til den traditionelle svendeprøve tilrettelægges af skolen efter samråd med det faglige udvalg. Opgaven til projektsvendeprøven er et selvvalgt projekt.

6.3.3. Den traditionelle svendeprøve består af en tegneprøve, en mundtlig prøve og et praktisk udført produkt. Den skriftlige prøve består af en tegneprøve, der løses inden for 15 timer. Den mundtlige prøve består af fagteoretiske spørgsmål og varer 30 minutter inklusiv votering. Den praktiske prøve, der løses inden for 112 timer, består af en fremstillingsopgave inden for område- og specialefag udført under skoleundervisningen på grundlag af tegneopgaven fra den skriftlige prøve.

6.3.4. Projektsvendeprøven består af et praktisk udført produkt samt skriftlig dokumentation i form af projektbeskrivelse, der indgår som udgangspunkt for en mundtlig prøve. Der udarbejdes en projektrapport inden for 30 timer, og det praktiske produkt fremstilles inden for 112 timer. Projektrapport og praktisk opgave præsenteres af eleven ved en mundtlig prøve, der varer 30 minutter inklusiv votering.

6.3.5. Prøven er efter det faglige udvalgs bestemmelse elektronisk baseret, hvad angår besvarelse med hensyn til projektbeskrivelse.

6.3.6. I den traditionelle svendeprøve for specialerne, bygningsnedker og møbelsnedker gives der en karakter i fagteori på grundlag af en samlet bedømmelse af den skriftlige og den mundtlige prøve, og en karakter for den praktiske prøve. Det samlede resultat af svendeprøven er et vægtet gennemsnit, hvori karakteren fagteori indgår med 1/3, og karakteren for den praktiske prøve indgår med 2/3. Eleven har bestået den samlede svendeprøve, når karakteren for henholdsvis den fagteoretiske prøve og den praktiske prøve er mindst beståkarakter.

6.3.7. Ved projektsvendeprøven i specialerne bygningsnedker og møbelsnedker gives der en karakter i fagteori på grundlag af en samlet bedømmelse af projektrapporten og den mundtlige prøve og en karakter for det praktiske produkt. Det samlede resultat af svendeprøven er et vægtet gennemsnit, hvori karakteren

for fagteori indgår med 1/3, og karakteren for den praktiske prøve henholdsvis det praktiske produkt indgår med 2/3. Eleven har bestået den samlede svendep prøve, når begge karakterer er beståkarakter.

6.4. Efter afslutning af den sidste skoleperiode i specialet orgelbygger afholder det faglige udvalg en afsluttende prøve i form af en svendep prøve. Det er en betingelse for at deltage i svendep prøven, at der er udstedt skolebevis, jf. afsnit 6.5.

6.4.1. Svendep prøven består af en praktisk prøve i fremstilling af en manualsøjfevindlade på ikke under 4 stemmer samt 2 træpiber inden for den dybe oktav i dedakt 8'. Hvis manualsøjfevindladen udføres ved hjælp af CNC, omfatter prøven desuden en mindre opgave efter eget valg, hvori indgår håndværksmæssige konstruktioner såsom sinkning, gennemtapning og lignende, der udføres som håndarbejde.

6.4.2. Svendep prøven løses inden for en varighed af i alt ca. 250 timer. Under prøven udarbejder eleven et skema, som viser den tid, der medgår til fremstillingen af de enkelte dele.

6.4.3. Prøven bedømmes af en svendep prøvekommision udpeget af det faglige udvalg, der består af én uddannet orgelbygger fra henholdsvis arbejdsgiver- og arbejdstagerside.

6.4.4. Ved svendep prøven i specialet orgelbygger er karakteren for svendep prøven gennemsnittet af de karakterer, som hver skuemester har givet. Eleven har bestået, når gennemsnittet er mindst beståkarakter.

6.5. Hvis en orgelbygger elev ikke består svendep prøven, jf. afsnit 6.4. tilbyder det faglige udvalg eleven en ny prøve, eventuelt efter supplerende praktikuddannelse og skoleuddannelse. Elever kan normalt tilbydes at gå til svendep prøve 2 gange. I særlige tilfælde kan det faglige udvalg tilbyde en elev en 3. prøve. Elever, som har været forhindret i at fuldføre svendep prøven på grund af dokumenteret sygdom eller anden tvingende årsag, kan deltage i en ny prøve efter det faglige udvalgs nærmere bestemmelse. Ved sygeeksamen og ny eksamen (omprøve) anvendes reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i de erhvervsrettede uddannelser mv. tilsvarende.

6.6. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået beståkarakter som gennemsnit af karaktererne for alle grund- og områdefag i hovedforløbet. Der skal i øvrigt være opnået beståkarakter i hvert enkelt specialefag. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget. Eleven skal have gennemført et projekt i praktikvirksomheden mellem 3. og 4. skoleophold, som nævnt i afsnit 5.2.

6.6.1. For elever, der afslutter uddannelsen med trin 1 træoperatør og bygningsmontør, skal den afsluttende prøve være bestået.

6.6.2. For elever, der afslutter uddannelsen med speciale, skal svendep prøven være bestået.

6.7. Ved uddannelsens afslutning med trin 1 udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen. På beviset anføres gennemsnittet af karaktererne for elevens bundne og valgfri specialefag.

6.8. Ved uddannelsens afslutning med et speciale udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis (svendebrev) til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for specialet. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendep prøve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

6.9. Klager i forbindelse med svendep prøven til orgelbygger afgøres af det faglige udvalg. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder tilsvarende anvendelse, medmindre andet er bestemt i uddannelsesordningen eller i et svendep prøveregulativ udstedt af det faglige udvalg.

Stenhugger

1. Uddannelsens formål og opdeling

1.1. Uddannelsen til stenhugger har som overordnet formål, at eleverne gennem helhedsorienteret skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Planlægning, udførelse og kvalitetskontrol af stembearbejdning, stenhugning, restaurering og renovering under hensyn til fagets regler, normer og traditioner samt håndtering af fagets maskiner, herunder CNC-maskiner.
2. Montage af stenplader til køkken, bad, naturstenstrapper og facadebeklædning.
3. Håndtering af sikkerhedsforhold og arbejdsmiljø, herunder løfteredskaber og løfteteknikker.
4. Udarbejdelse af tegnings- og skriftmateriale.
5. Kommunikation og samarbejde om opgaver og projekter i alle faser med kunder, byggeledelse og kolleger inden for eget fag og tværfagligt, herunder forståelse og udfærdigelse af arbejdstegninger og anvendelse af it til planlægning og information.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for uddannelsens trin eller speciale.

1.3. Uddannelsen indeholder trin 1 stenindustriarbejder.

1.4. Uddannelsen kan afsluttes med specialet stenhugger (trin 2).

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsens trin 1 stenindustriarbejder varer 2 år inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 13 uger. Uddannelsens speciale varer mellem 1 år 6 måneder og 2 år og afsluttes med svendep prøve. Skoleundervisningen i trin 2 varer 17 uger. Tidspunkt for svendep prøve fastsættes i uddannelsesordningen.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 2 skoleperioder med mellemliggende praktikperiode for elever på trin 1 og mindst 2 skoleperioder med mellemliggende praktikperiode for elever i uddannelsens speciale.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. udføre skrifthugning i forskellige stenarter med håndværktøj og maskinel bearbejdning, identificere og tegne skrifttyper og identificere stilarter,
2. udføre manuel og maskinel kløvning og uddeling af forskellige stenarter i blokke,
3. udføre simple afformningsarbejder efter model ud fra normer og anvisninger,
4. identificere og udføre specifikke behugningsgrader,
5. analysere, udflugte og udmåle flader, og udføre kantsætning, bredmejsling, og spidsmejsling, stok- og riffelhugning samt skorrering, tandhugning, slibning og polering med håndværktøj og under hensyntagen til behugningsstandards,
6. udføre profilhugning med håndværktøj og maskinel bearbejdning,
7. udføre forekommende industristenhuggerarbejde inden for området nybyggeri, reetablering og vedligeholdelse,
8. montere natursten, køkkenplader, badeværelsesplader, naturstenstrapper og facadebeklædning og
9. anvende stenplejemidler samt forskellige typer materialer og bindemidler til forankring af natursten.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleven ud over at opfylde kompetencemålene i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav vedrørende opstilling af rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2.- 4.3., er, at eleverne kan:

1. udføre skitser af arkitektoniske og skulpturelle bygningsdele, herunder forstå croquistegning, samt forstå tegningsformens betydning og på en kreativ måde videregive visuelle indtryk,
2. udføre montage af natursten, køkkenplader, badeværelsesplader, naturstenstrapper og facadebeklædning,
3. bearbejde og blande forskellige mørteltyper, anvende forskellige metoder til forankring samt udføre anhugning og løfteteknik,
4. udføre restaureringsteknikker ud fra overordnede, filosofiske holdninger hertil, analysere og vurdere naturstens tilstand og udføre mindre restaurerings- og konserveringsopgaver,
5. anvende stationære og håndholdte poler-, skære-, slibe- og boremaskiner samt udføre skrifthugning i forskellige stenarter med håndværktøj og CNC-styrede maskiner, udføre stenbrydning, anvende sandblæsningsudstyr og udføre jetbrænding af natursten,
6. håndtere forekommende materialer, materiel, sikkerhedsforhold og arbejdsmiljø,
7. udføre matematiske beregninger,
8. udføre skrifthugning med forskellige skrifttyper og foretage efterbearbejdning i CNC-styrede maskiner samt udføre spatiering, skitsering, tegning og ridsning,
9. anvende og blande traditionelle farvearter og udføre skriftmalingsteknik,
10. udføre manuel og maskinel kløvning og uddeling af forskellige stenarter i blokke,
11. foretage udmåling, sporing, plyring, bredkihling, rundkihling, svaformer, samt skære- og fræsearbejde med håndværktøj og CNC-styrede maskiner under hensyn til stenmaterialers petrologiske sammensætning,
12. identificere og udføre fladebearbejdning med håndværktøj og maskinel bearbejdning under hensyn til behugningsgrader, analysere, udflugte og udmåle flader og udføre kantsætning, bredmejsling, spidsmejsling, stok- og riffelhugning samt skorrering, tandhugning, slibning og brænding,
13. udføre profilhugninger med håndværktøj og CNC-styrede maskiner, konstruere profiler og udføre skabeloner, riffelhugning, skorrering og slibning,
14. udføre dekorationshugning med håndværktøj og maskinel bearbejdning ved anvendelse af punkteringsapparat og andre målemetoder ud fra stilarternes egenarter og udføre finishbehugning under hensyn til normer og standarder,
15. anvende hovedlinierne i dansk bygningshistorie og -stil og klassiske forbilleder,
16. planlægge, fremstille, kvalitetsikre samt varetage kundekontakt under hensyn til det ydre og indre miljø,
17. søge, finde og bearbejde informationer til brug ved produktionens eller serviceydelsens planlægning og udførelse, herunder anvende it-udstyr til systematisk kvalitetskontrol og vedligehold, og
18. orientere sig i bl.a. skriftlige og elektroniske medier om, hvilken betydning sociale, økonomiske og politiske kræfter har for den aktuelle samfundsudvikling og samspillet mellem samfundets udvikling og udviklingen i virksomhederne, herunder de miljømæssige aspekter.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1 – 7 gælder for trin 1 og specialet i uddannelsen.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 8 – 18 gælder for specialet i uddannelsen.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Uddannelsens enkelte trin afsluttes med en prøve. Prøven efter det trin, som ikke er uddannelsens sidste trin, skal kun aflægges af elever, der afslutter med det pågældende trin.

6.2. Som del af den sidste skoleperiode i trin 1 stenindustriarbejder afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendeprøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.2.1. Prøven omfatter en med teoretisk og praktisk orienteret opgave. Eleven afleverer et praktisk produkt og en rapport. Der gives en karakter i teori for rapporten og en karakter for det praktiske produkt.

6.2.2. Resultatet af den afsluttende prøve er gennemsnittet af de to karakterer.

6.3. Som del af den sidste skoleperiode i trin 2 stenhugger afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendeprøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.3.1. Svendeprøven omfatter en teoretisk, skriftlig prøve og en praktisk prøve.

6.3.2. Den skriftlige prøve består af opgaver inden for område- og specialefag. Skriftligt og elektronisk opslagsmateriale, herunder elevens egne notater, og regnemaskiner må anvendes. Opgaverne skal løses inden for 6 timer.

6.3.3. Den praktiske prøve består af en eller flere fremstillingsopgaver inden for område- og specialefag udført under skoleundervisningen. Opgaverne skal løses inden for 60 timer. Opgaverne indeholder nedenstående discipliner:

1. Skrifthugning (tegning og hugning).
2. Fladehugning.
3. Profilhugning.
4. Dekorationshugning.

6.3.4. Ved bedømmelsen af den praktiske prøve lægges der vægt på helhedsindtrykket og på hver enkelt af de nævnte discipliner.

6.3.5. Resultatet af svendeprøven er et vægtet gennemsnit, hvori karakteren for den skriftlige prøve indgår med 1/6, og karakteren for den praktiske prøve indgår med 5/6.

6.4. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået beståkarakter som gennemsnit af karaktererne i hovedforløbets grund- og områdefag og i hvert enkelt specialefag. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget.

6.4.1. For elever, der afslutter uddannelsen med trin 1 stenindustriarbejder, skal den afsluttende prøve være bestået.

6.4.2. For elever, der afslutter uddannelsen med trin 2 stenhugger, skal svendeprøven være bestået.

6.5. Ved uddannelsens afslutning, herunder afslutning med trin 1, udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.5.1. Det faglige udvalg kan påtegne beviset om udmærkelse for veludført svendeprøve med betegnelserne antaget med ros, bronze og sølv.

Stukkator**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Uddannelsen til stukkator har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Planlægning, udførelse og kvalitetskontrol af opgaver inden for afformning, stukteknik, bygningshistorie og restaureringsteknik, fotografisk registrering, nybyggeri, byfornyelse, bygningsrestaurering og reparationsarbejde i overensstemmelse med fagets regler, normer og traditioner.
2. Kommunikation og samarbejde om byggeprojekter i alle faser med kunder, byggeledelse og kolleger inden for eget fag og tværfagligt, herunder forståelse og udfærdigelse af arbejdstegninger og anvendelse af it til planlægning og information.

1.2. Eleverne skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for uddannelsens speciale.

1.3. Uddannelsen afsluttes med specialet stukkator.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen varer 3 år og 9 måneder inklusiv grundforløb. Skoleundervisningen hovedforløbet varer 15 uger.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 2 skoleperioder med mellemliggende praktikperiode.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. arbejde med skitsering af arkitektoniske og skulpturelle bygnings- og anlægsdele og udføre perspektivisk afbildning, skyggelægning og croquistegning,
2. gøre rede for tegningens og tegningsformens betydning for stukarbejde,
3. anvende konstruktiv og kreativ sans samt evne til kritisk at vurdere og videregive visuelle indtryk,
4. udføre tegninger og kommunikere via tegning og skitser,
5. læse og forstå tegninger udført af byggeriets rådgivere,
6. gøre rede for arbejdstilrettelæggelsens betydning for udførelsen og kvaliteten af produktet,
7. tildanne de materialer, der indgår i stukfremstillingen,
8. opsætte og sammensætte enkle stukkonstruktioner og
9. fremstille skabeloner og modeller samt udføre trækning på bord og drejning af ring.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde de særlige kompetencemål i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav for at kunne opstille rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet er, at eleverne kan:

1. skabe det bedst mulige arbejdsmiljø og forebygge arbejdsbetingede belastningslidelser og ulykker,
2. gøre rede for innovations-, iværksætter- og selvstændighedsbegrebet,
3. udføre matematiske beregninger,

4. overholde regler og sikkerhedsforskrifter ved anvendelse og bearbejdning af materialer og søge information om materialers tekniske, miljø- og arbejdsmiljømæssige samt økonomiske specifikationer i skriftlige og elektroniske medier,
5. beskrive grundlæggende elementer og faser i formgivningsprocesser inden for håndværk og industri samt anvende basale redskaber og metoder til beskrivelse, analyse og vurdering af håndværk, arkitektur og design,
6. bearbejde og forstå tegninger og arbejdsbeskrivelser, herunder i elektronisk form,
7. foretage modellering, afformning og rekonstruktion efter tegnet, skulpturelt eller naturelt forlæg,
8. tilrettelægge og udføre alle former for stukarbejde under hensyn til tilrettelæggelsens betydning for udførelse og kvalitet af det færdige stukarbejde,
9. fremstille skabeloner og modeller samt udføre trækning på bord og drejning af ring,
10. identificere hovedlinjerne i dansk arkitektur samt stilarterne i forskellige bygnings- og skulpturværker, og
11. foretage fotografisk registrering under anvendelse af forskellige kameratyper og udføre elektronisk billedbehandling.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastlagt i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Efter afslutning af den sidste skoleperiode i uddannelsen afholder det faglige udvalg en afsluttende prøve i form af en svendep prøve. Det er en betingelse for at deltage i svendep prøven, at der er udstedt skolebevis, jf. afsnit 6.2.

6.1.1. Svendep prøven er en praktisk prøve, som består af opgaver, hvori der indgår disciplinerne trækning, modelarbejde, formararbejde, sammenpudsning og afstøbning. Opgaverne stilles af det faglige udvalg.

6.1.2. Svendep prøven løses inden for en varighed af 18 dage.

6.1.3. Det faglige fællesudvalg udpeger en svendep prøvekommision. Kommissionen sammensættes af 2 arbejdsgiverrepræsentanter og 2 arbejdstagerrepræsentanter.

6.1.4. Kommissionens 4 medlemmer afgiver hver en karakter for hver af følgende discipliner:

1. Hovedmål.
2. Detailmål.
3. Vinkler.
4. Helhedsindtryk.

6.1.5. Det enkelte medlems afgivne karakterer tælles sammen og divideres med 4. Der afrundes til en decimal efter de almindelige regneregler. Herefter tælles medlemmernes karakterer sammen og divideres med 4. Der afrundes til en decimal efter de almindelige regneregler. Prøven er bestået, hvis karakteren er mindst beståkarakter.

6.2. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået beståkarakter som gennemsnit af karaktererne for alle grund- og områdefag i hovedforløbet og i hvert enkelt specialefag. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget.

6.3. For indstilling til ny svendep prøve, klage mv. finder bekendtgørelse om prøver og eksamen ved erhvervsrettede uddannelser tilsvarende anvendelse, hvor ikke andet er bestemt i uddannelsesordningen eller i et svendep prøveregulativ udstedt af det faglige udvalg.

6.4. Ved uddannelsens afslutning udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.4.1. Uddannelsesbeviset udstedes, når skolebevis og afsluttende praktikerklæring er udstedt, og svendepreven er bestået.

6.4.2. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendepreve med betegnelserne antaget med ros, bronze og sølv.

Tagdækker

1. Uddannelsens formål og opdeling

1.1. Uddannelsen til tagdækker har som overordnet formål, at eleven gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Planlægning og udførelse af tagdækning med tagpapmaterialer under hensyn til faglige, tekniske og økonomiske forhold.
2. Kontrol af eget arbejde og kvalitetskontrol af tagdækningskonstruktioner under hensyn til love og regler.
3. Samarbejde på en byggeplads vedrørende arbejdsplanlægning og produktion af en tagdækningsopgave.
4. Arbejdstilrettelæggelse ud fra systematisk arbejdsmiljø- og sikkerhedsvurdering på og ved arbejdsstedet.
5. Kommunikation med projekt- og byggeledere, kunder, leverandører og andre samarbejdsparter.
6. Anvendelse af it-baserede redskaber til planlægning, tegning, kvalitetssikring, informationssøgning og kommunikation.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for uddannelsens speciale.

1.3. Uddannelsen afsluttes med specialet tagdækker.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen varer fra 2 år og 6 måneder til 2 år og 11 måneder inklusiv grundforløbet og afsluttes med svendep prøve. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 25 uger. Tidspunkt for svendep prøve fastsættes i uddannelsesordningen.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 5 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder, og uddannelsen afsluttes med svendep prøve i sidste skoleperiode. Tidspunkt for svendep prøve fastsættes i uddannelsesordningen.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan

1. overholde brandtekniske vejledninger ved planlægning og udførelse af almindeligt tagdækkerarbejde,
2. medvirke ved slukning af mindre tagbrande samt yde førstehjælp ved brandskader,
3. under vejledning udføre en simpel tagpapopbygning efter tegning, herunder anvende tegningssignaturer og målestoksforhold,
4. udføre tagpaparbejde på flade tage efter instruktion,
5. deltage i arbejdspladsvurderinger (APV) samt planlægge og udføre arbejdsopgaver ud fra grundlæggende viden om ergonomi,
6. foretage enkle og simple beregninger til kontrol af mængder og materialebestillinger,
7. læse og forstå arbejdsbeskrivelser og producenters produkt- og arbejdsanvisninger på dansk og
8. udføre systematisk kvalitetskontrol af eget arbejde.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde de særlige kompetencemål i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav for at kunne opstille rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet er, at eleverne kan:

1. udføre og planlægge alle typer af tagdækningsopgaver med tagpap- og tagisoleringsmaterialer på flade og skrå tage under hensyn til love og regler, standarder og brandtekniske vejledninger,
2. tilrettelægge og udføre tagkonstruktioner ud fra viden om tegningers informative opbygning og viden om de grundlæggende principper for opbygning af forskellige tagkonstruktioner, krav og anvendelsesprincipper for forskellige materialer samt love, regler og standarder på området,
3. udføre specielle tagdækninger, herunder pladedækning, og dækning med metalfolie og tagfolier,
4. anvende og placere membraner, tagpapper og andre materialer ved fugtisolering af vægge, dæk og trafikbelastede konstruktioner,
5. montere isoleringselementer, tagkassetter og stålplader, opbygge fald med isoleringsmaterialer samt forankre tagpap og isoleringsmaterialer ved udførelse af udvendig tagisolering,
6. udføre glat-, shingles-, liste- og plankedækning på skrå tage,
7. løse, tilrettelægge og kvalitetssikre praktiske arbejdsopgaver og i den forbindelse vurdere og medtænke tagdesign, form og funktion, god ordenssans, sikkerhed, kvalitetsstandarder, faglig stolthed og respekt for andre faggrupper,
8. foretage korrekt, sikkerhedsmæssigt forsvarlig anhugning i forbindelse med transport og aflæsning af byrder og fungere som signalmand med visuel og med radiostyret kontakt under hensyn til forskrifter ved anhugning og kontrol af anhugningsgrej og
9. arbejde på veje i overensstemmelse med Vejdirektoratets uddannelseskraav.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen for den enkelte uddannelse inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Som del af den sidste skoleperiode i uddannelsen afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendeprøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.1.1. Prøven består af en skriftlig, teoretisk prøve og en praktisk prøve.

6.1.2. Den skriftlige prøve består af opgaver inden for områdefag og specialefag. Alle hjælpemidler må anvendes. Prøven varer 4 timer.

6.1.3. Den praktiske prøve varer 18 timer.

6.1.4. Der gives en karakter for hver prøve. Resultatet af svendeprøven er et vægtet gennemsnit af de to karakterer, hvori karakteren for den skriftlige prøve indgår med 1/4 og karakteren for den praktiske prøve med 3/4.

6.1.5. Eleven har bestået, hvis både det vægtede gennemsnit og karakteren for den praktiske prøve er beståkarakter.

6.2. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have gennemført skoleundervisningen og bestået svendeprøven og fagene anhugning og vejen som arbejdsplads.

6.3. Ved uddannelsens afslutning udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis (svendebrev) til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.3.1. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendeprøve med betegnelserne ros, bronzemedalje eller sølvmedalje.

Teknisk isolatør**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Uddannelsen til teknisk isolatør har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområde:

Isoleringsarbejde på rørinstallationer i varme-, koldtvands- og varmtvandsanlæg, brandisolering og isolering af industri- og procesanlæg.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for uddannelsens speciale.

1.3. Uddannelsen afsluttes med specialet teknisk isolatør.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen varer mindst 2 år og 9 måneder og højst 3 år og 3 måneder og afsluttes med svendeprøven. Tidspunkter for svendeprøve fastsættes i uddannelsesordningen. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 25 uger.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 5 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. gøre rede for opbygning og funktion af de i isoleringsbranchen normalt forekommende anlægstyper,
2. udføre enkel pladebearbejdning,
3. kommunikere via tegninger, herunder projektionstegning og diagrammer,
4. foretage enkle opmålinger og beregninger og udskrive materiale- og styklister,
5. betjene værktøjer og maskiner ud fra sikkerhedsbestemmelser for materialer og udstyr,
6. gøre rede for isoleringsmaterialer og deres anvendelse og
7. udføre isoleringsarbejde på rørinstallationer i varme-, koldtvands- og varmtvandsanlæg, samt isolering af industri- og procesanlæg.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde de særlige kompetencemål i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav for at kunne opstille rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet er, at eleverne kan:

1. formulere sig mundtligt og skriftligt og lytte til og læse forskellige teksttyper med forståelse og udbytte og udnytte det danske sprog i uddannelses- og arbejdsmæssige sammenhænge og for erkendelse, oplevelse, tolerance og fællesskab,
2. arbejde med informationsteknologiske opgaver og problemstillinger, som er typiske for deres uddannelse og job,
3. identificere matematiske problemstillinger i både erhvervsfaglig og almen sammenhæng samt anvende matematikken i praksis,
4. vælge og anvende materialer under hensyn til deres oprindelse, opbygning, struktur, egenskaber og anvendelsesmuligheder,

5. medvirke ved indretning af en byggeplads under hensyn til arbejdets udførelse, sikkerhed og kvalitet,
6. opstille, forandre og nedtage systemstillads i overensstemmelse med Arbejdstilsynets uddannelseskrav,
7. udføre kvalitetssikring og kvalitetskontrol af eget arbejde,
8. udføre alle former for isoleringsarbejde på rørinstallationer i varme-, koldtvands- og varmtvandsanlæg samt brandisolering og isolering af industri- og procesanlæg,
9. udføre mineraluldisisolering på kanaler i ventilationsanlæg,
10. udføre isolering af kølerum med tilhørende tekniske installationer,
11. udfolde, tildanne og montere pladekapper og tyndplade på alle forekommende isoleringstekniske installationer,
12. udføre isolering af tekniske installationer inden for det køletekniske område,
13. udføre grundisolering og afsluttende pladekappeisolering på tanke, kanaler og kedelanlæg og
14. udføre almindeligt forekommende arbejdsopgaver inden for lydteknisk isolering.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Som en del af den sidste skoleperiode afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendep prøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.1.1. Eksamen består af en skriftlig prøve og en praktisk prøve.

6.1.2. Den skriftlige prøve består af opgaver inden for områdefag og specialefag. Som hjælpemidler må anvendes opslagsmateriale, herunder elevens egne notater. Opgaverne skal løses inden for 4 timer.

6.1.3. Den praktiske prøve består af individuelle opgaver inden for område- og specialefag. Opgaverne skal løses inden for 24 timer.

6.2. For at der kan udstedes skolebevis, skal gennemsnittet af karaktererne for alle grundfag, områdefag og specialefag i hovedforløbet mindst svare til beståkarakter. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakterer, skal være gennemført efter reglerne om faget. Desuden skal faget systemstillads og den praktiske svendep prøve være bestået, og et vægtet gennemsnit af svendep prøve karaktererne, hvor karakteren for den skriftlige prøve indgår med 1/4 og karakteren for den praktiske med 3/4 skal være en beståkarakter.

6.3. Ved uddannelsens afslutning udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis (svendebrev) til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.3.1. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendep prøve med betegnelserne antaget med ros, antaget med bronze eller antaget med sølv.

Træfagenes byggeuddannelse**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. Træfagenes Byggeuddannelse har som overordnet formål, at eleven gennem helhedsorienteret skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Planlægning og udførelse af opgaver af samfundet til fagområdet almindeligt stillede opgaver i den forventede kvalitet og i henhold til love, regler og traditioner.
2. Deltagelse i planlægning og udførelse af specialopgaver på fagområdet, herunder innovativt og problemløsende arbejde.
3. Informationssøgning, valg og rådgivning om materialer, konstruktions- og montagemetoder, samt kvalitetssikring og kvalitetskontrol.
4. Planlægning, tilrettelæggelse og udførelse af arbejdsopgaver i samarbejde med de øvrige faggrupper på arbejdspladsen.
5. Anvendelse af love og regler vedrørende byggeri, herunder brandsikring, arbejdsmiljø, licitation og tilbudsgivning.
6. Planlægning og udførelse af opgaverne i respekt for det nære, omliggende og globale miljø.
7. Branchens arbejdsfunktioner og uddannelser samt etablering af selvstændig virksomhed.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens specialer.

1.3. Uddannelsen kan afsluttes med følgende specialer:

1. Tømrer.
2. Gulvlægger.
3. Tækkemand.
4. Alutømrer.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsen varer op til 4 år inklusiv grundforløbet. Varigheden bestemmes af uddannelsesaftalens begyndelsesdato og den afsluttende svendepøvedato, således at der for skolevejselever er et hovedforløb på mindst 3 år og for praktikvejselever og elever i ny mesterlære et samlet uddannelsesforløb på mindst 3 år og 6 måneder fra uddannelsesaftalens begyndelsesdato. Afslutningen af uddannelsen er sammenfaldende med svendepøvens afslutning. Datoer for svendepøver fastsættes i uddannelsesordningen.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 30 uger for specialerne tømrer, tækkemand og alutømrer og 26 uger for specialet gulvlægger.

2.3. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 5 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. læse, udføre og arbejde efter skitser og målfaste arbejdstegninger og diagrammer i relation til udførelse af praktiske opgaver, forstå anvendte symboler og illustrationsmetoder, samt udføre målfaste arbejdstegninger og projektionstegninger elektronisk i et CAD-program, herunder afbilde, dreje, omkante og udfolde i plan og lodret billede,

2. anvende praktisk geometri i tegnings- og værkstedsarbejde, herunder konstruere, afsætte, beregne og kontrollere de almindeligste vinkler, trekanter og firkanter, samt anvende de almindeligste geometriske betegnelser for bestanddelene i trekant, firkant, kvadrat, prisme, kegle og cirkel,
3. foretage opmåling og beregning samt udarbejde materiale- og styklister til en given opgave eller arbejdstegning på uddannelsens faglige område med anvendelse af materialebetegnelser, antal, mængde, længde og areal,
4. bruge måletekniske metoder og måleværktøjer i forbindelse med opmærkning, montage, nivellering og afsætning, samt anvende relevante måletekniske standarder, koter, værdier og tolerancer,
5. anvende og vedligeholde uddannelsens almindeligt forekommende håndværktøj og transportabelt el-værktøj, herunder fejlmelde el-værktøj, samt udvælge relevant værktøj til en given opgave på uddannelsens faglige område,
6. finde og anvende relevante anvisninger på uddannelsens faglige område om konstruktioner, værktøj, materialer, arbejdsmiljø og sikkerhed i skriftlige og elektroniske opslagsværker,
7. udvælge træsorter, konstruktionstræ, pladematerialer, gulvbrædder, gulvbelægninger, lim, spartelmasser, søm, beslag og skruer til en given opgave på uddannelsens faglige område, herunder frasortere materialer behæftede med fejl, mangler, skadedyr, råd og svamp, samt anvende de almindeligste begreber og ord om træ, befæstigelser og pladematerialer,
8. opsnøre simple arbejdsopgaver inden for uddannelsens faglige område på profil og på tømmer,
9. udføre og beklæde simple gulv-, væg- eller tagkonstruktioner med dokumentation og proceskontrol under hensyn til de almindeligste regler for forankring, afstivning, brand, lyd, lys og fugt, samt isætte vinduer og døre og udføre simple isoleringsopgaver af konstruktioner,
10. udføre simple spartel- og limopgaver på gulve og
11. udføre og vurdere kreative opgaver på uddannelsens område ud fra forudbestemte krav til funktionalitet, form, design og æstetik svarende til grundfaget stil, form og farve på niveau F.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde de særlige kompetencemål i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav for at opstille rulle- og bukestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2.- 4.6., er, at eleverne kan:

1. nivellere flader, afsætte koter og vandrette og lodrette linier samt vælge måleinstrumenter,
2. indrette en byggeplads under hensyn til arbejdsmiljø, sikkerhed, adgangsveje, affaldssortering, vinterforanstaltninger og velfærdsordninger,
3. indgå i det forebyggende sikkerhedsarbejde, herunder organisering på byggepladsen eller i virksomheden,
4. foretage kvalitetsstyring og dokumentation ved modtagekontrol, proceskontrol og slutkontrol, herunder identificere de almindeligste byggefejl på specialets område,
5. foretage styk- og mængdeberegninger af materialer til almindeligt forekommende arbejdsopgaver på specialets område,
6. foretage informationssøgning i skriftlige og elektroniske opslagsværker efter materiale-, sikkerheds-, arbejds- og brugsanvisninger samt love og regler,
7. udføre it-baserede tegninger eller skitser til brug for udførelse og dokumentation af en praktisk arbejdsopgave på specialets område samt udføre frihåndstegning til problemløsning af detaljer,
8. rådgive om valg af materialer og konstruktion til en arbejdsopgave under hensyn til stilart, brand, fugt, lyd, isolering, pris, tidsplan og vedligeholdelse,
9. kommunikere og træffe aftaler med kunder ud fra kendskab til kundeservice og personlig optræden,

10. kommunikere om arbejdssituationen på fremmedsprog i udlandet eller med udenlandske kolleger eller samarbejdspartnere,
11. vælge dimensioner, materialer, værktøj og sikkerhedsudstyr til en given opgave,
12. oplægge strøgulve, opbygge og beklæde lette indvendige vægge og beklæde indvendige vægge,
13. foretage korrekt udførelse af gulv- og vægopbygning i et vådrum efter gældende bestemmelser,
14. udlægge trægulve med parket eller brædder,
15. konstruere, afstive og montere tagværker og spær,
16. konstruere, tegne og opbygge valm- og kelkonstruktioner,
17. udføre undertagsløsninger,
18. foretage udveksling og montere tagvinduer og rytterlys i tagkonstruktion samt udføre tilhørende inddækning til en given tagkonstruktion,
19. montere indvendige og udvendige døre og vinduer med indvendige og udvendige afslutninger samt fugning.
20. konstruere, tegne og montere plankekel og kvist med indvendig beklædning,
21. konstruere og montere skotrende,
22. lægte tag til et givent materiale,
23. udføre afslutninger med tagfod, herunder tagfod med skalke,
24. udføre galvbeklædninger, vindskeder og udhængsbrædder,
25. identificere og udbedre råd- og svampeskader.
26. konstruere og opbygge ydervægskonstruktioner med beklædninger,
27. opsætte lofter samt underlag for lofter,
28. montere skabselementer og inventar,
29. opmåle, udføre, bestille og opstille trapper,
30. udføre tækkearbejde under iagttagelse af traditioner og egnspræg,
31. konstruere og montere en buet kvist med vindue og indvendige afslutninger,
32. udføre brandsikring i forhold til tækkede tage,
33. foretage spartling og opretning af gulve og vægge,
34. vurdere og klargøre underlag,
35. montere og lime tæpper, vinyl og linoleum på gulve, vægge og trapper,
36. svejse og trådfuge elastiske belægninger,
37. udføre løs udlægning og klæbning af trægulve med parket eller brædder,
38. udføre listearbejde som afslutning mellem gulv og væg samt trappeforkanter og profiler,
39. udføre dekorationer og borter i gulve,
40. afslibe og overfladebehandle trægulve,
41. udføre ledende og elektrostatisk gulvkonstruktioner,
42. udføre fuger med blød fugemasse,
43. arbejde med stående gulvværktøjer,
44. tegne, konstruere og montere vinduer og døre i aluminium,
45. tegne, konstruere og montere karnapper og kviste samt pyramide-, tag- og facadekonstruktioner med afslutninger, glasmontering og inddækninger i aluminium,
46. rådgive om forskellige glastyper og deres anvendelse og
47. anvende teknologi og forarbejdningsmaskiner til opgaver i specialet.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1-11, gælder for alle specialer i uddannelsen.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 12-29, gælder for uddannelsens speciale tømrer.

4.4. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 12-14 og 33- 43, gælder for uddannelsens speciale gulvlægger.

4.5. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 15-25 og 30-32, gælder for uddannelsens speciale tækkemand.

4.6. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 15-19 og 44-47, gælder for uddannelsens speciale alutømrer.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen for den enkelte uddannelse inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelserne.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. For elever i specialerne gulvlægger og alutømrer afholder skolen som en del af sidste skoleperiode en afsluttende prøve. Prøven udgør en svendeprøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.1.1. Prøven består af et projektarbejde med udgangspunkt i en case af indtil 2 ugers varighed med en mundtlig prøve, der varer 30 minutter og tager udgangspunkt i elevens projekt.

6.1.2. Projektarbejdet afslutter skoleundervisningen i områdefag og bundne speciefag. Projektarbejdet indeholder udførelse af løsningsforslag, tegninger, opmåling, materialeliste med begrundet materialevalg, valg af maskiner og værktøj, sikkerhedsforhold, arbejds- og tidsplan og et praktisk produkt. Ved den mundtlige prøve fremlægger eleven sit projektarbejde og drøfter produktet og den valgte løsning. Eleven kan under den mundtlige prøve anvende rids eller modeller og demonstrere teknikker, værktøjer mv.

6.1.3. Der gives på grundlag af en samlet vurdering en karakter i teori for tegning, opmåling og fagteoretisk viden samt en karakter i praktik for det praktiske produkt og arbejdets tilrettelæggelse.

6.2. For elever i specialerne tømrer og tækkemand afholder skolen som en del af sidste skoleperiode en afsluttende prøve. Prøven udgør den teoretiske del af svendeprøven. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.2.1. Prøven består af et projektarbejde med udgangspunkt i en case af indtil 1 uges varighed med en mundtlig prøve, der varer 30 minutter og tager udgangspunkt i elevens projekt.

6.2.2. Projektarbejdet afslutter skoleundervisningen i områdefag og bundne speciefag. Projektarbejdet indeholder udførelse af løsningsforslag, tegninger, opmåling, materialeliste med begrundet materialevalg, valg af maskiner og værktøj, sikkerhedsforhold, arbejds- og tidsplan og et praktisk produkt. Ved den mundtlige prøve fremlægger eleven sit projektarbejde og drøfter produktet og den valgte løsning. Eleven kan under den mundtlige prøve anvende rids eller modeller og demonstrere teknikker, værktøjer mv.

6.2.3. Der gives en samlet karakter for projektet og den mundtlige prøve.

6.2.4. For specialet tømrer afholdes desuden en tegneprøve. Tegneprøven er efter det faglige udvalgs bestemmelse elektronisk baseret, hvad angår grundlag, forløb og besvarelse eller elementer heraf. Der gives en karakter for tegneprøven.

6.3. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået bestårkarakter i hvert områdefag i hovedforløbet, i hvert af de bundne speciefag og i hver enkelt afsluttende prøve.

6.4. Efter afslutning af den sidste skoleperiode i specialerne tømrer og tækkemand afholder det faglige udvalg den praktiske del af svendeprøven. Det er en betingelse for at deltage i svendeprøven, at der er udstedt skolebevis.

6.4.1. Svendeprøven består af en praktisk opgave, hvis udførelse danner grundlag for bedømmelsen.

6.4.2. Svendeprøven løses inden for en varighed af 1 uge.

6.4.3. Prøven bedømmes af fire skuemestre udpeget af det faglige udvalg.

6.4.5. Virksomheden melder eleven til svendeprøve ved fremsendelse af praktikerklæring og indbetaling af svendeprøvegebyr.

6.5. Ved uddannelsens afslutning udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis (svendebrev) til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.5.1. På svendebrevet anføres hver enkelt prøvekarakter og det samlede resultat af svendepróven, som er gennemsnittet af prøvekaraktererne.

6.5.2. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendepróve med betegnelserne antaget med ros, bronze og sølv.

6.6. Hvis eleven ikke består svendepróven, kan eleven indstille sig til en ny próve. Det faglige udvalg kan i særlige tilfælde tillade eleven at deltage i endnu en próve.

6.7. Klager i forbindelse med svendepróven afgøres af det faglige udvalg. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder tilsvarende anvendelse, medmindre andet er bestemt i uddannelsesordningen eller i et svendepróveregulativ udstedt af det faglige udvalg.

VVS-uddannelsen**1. Uddannelsens formål og opdeling**

1.1. VVS-uddannelsen har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Opbygning, installation, montage, lægning, og samling af anlæg og distributionssystemer for gas, olie, vedvarende energi, varme, vand, og afløb ved små og store varmeproducerende og -fordelende anlæg, varmtvands- og brugsvandsproduktionssystemer, rørsystemer i forbindelse med rensningsanlæg mm. samt almindelige tyndplade- og inddækningsopgaver og almindeligt forekommende svejsninger og lodninger i forbindelse med installationsarbejde.
2. Installations- og serviceopgaver på totalsystemer for varmeproduktion, varmefordeling, varmtvandsproduktion, brugsvand samt afløb i forbindelse med eftersyn, kontrol, reparation og indregulering af gas- og oliefyrede kedelanlæg, brændselsceller samt øvrige varme- og energianlæg efter reglerne på området samt installation og servicering af programmerbare styrings- og reguleringsautomatikker inden for området.
3. Fremstilling af komponenter, formstykker og brugsgenstande i tyndplade samt montagearbejde ved oplægning af tyndplade og skifersten ved inddækninger på bygninger og bygningselementer. Arbejdsopgaverne udføres i forbindelse med nybygning og renovation af boliger, ejendomme, virksomheder og institutioner.
4. Montering, installation, idriftsætning, styring, servicering og indregulering af klima- og ventilationsanlæg, udførelse af miljø-, energi-, indeklima- og lydmålinger samt udarbejdelse af dokumentations- og kvalitetssikringsmateriale.
5. Fremstilling, montering, servicering og vedligehold af konstruktioner, procesanlæg, maskiner, tanke, udstyr og inventar i rustfrie stålmaterialer til fødevarerbranchen, medicinalindustrien, hospitalsbranchen samt til etablering af miljøforanstaltninger, herunder renseanlæg.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin og specialer.

1.3. Uddannelsen indeholder trin 1 VVS'er, som er trin i specialet VVS og blikkenslager.

1.4. Uddannelsen kan afsluttes med følgende specialer:

1. VVS- og energispecialist.
2. VVS og blikkenslager (trin 2).
3. Ventilationstekniker.
4. Rustfast industrimontør.

2. Uddannelsens varighed og struktur mv.

2.1. Uddannelsens trin 1 varer 3 år og 6 måneder inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 30 uger. Uddannelsens trin 2 VVS og blikkenslager varer 6 måneder. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 10 uger. Uddannelsens øvrige specialer VVS- og energispecialist ventilationstekniker og rustfast industrimontør varer 4 år. Skoleundervisningen i hovedforløbet for disse specialer varer 40 uger.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 3 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 1, og mindst 1 skoleperiode for trin 2 VVS og blikkenslager. Skoleundervisningen i de øvrige specialer opdeles i mindst 4 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan

1. vælge materialer til enkle vand- og afløbssystemer i bygninger samt installere enkle vand- og afløbssystemer og mindre centralvarmeanlæg i bygninger ud fra normer og regler,
2. efter anvisninger typebestemme varmeanlæg og opstarte mindre varmeanlæg,
3. gøre rede for enkle it-baserede overvågnings- og styringsautomatikker på energiinstallationer,
4. vurdere tyndpladematerialers anvendelighed, samlings- og bearbejdningsmetoder samt beregne, udfolde og fremstille runde og halvrunde emner i tyndplade samt oplægge og reparere kunstskeer med enkle inddækninger,
5. redegøre for ventilationsanlægs opbygning og virkemåde samt foretage enkle målinger af luftstrømme og indregulere dem efter proportionalmetoden,
6. tilrettelægge og udføre svejsearbejde ud fra regler for et sundheds- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt arbejdsmiljø, til danne rør og studse ved flammeskæring og ophæfte og autogensvejse stumpsøm i rør og studse på rør i position PA samt vedligeholde autogensvejse- og flammeskæreudstyr,
7. anvende enkle varmetekniske beregninger og måletekniske metoder for strøm, spænding, modstand og effekt ud fra sikkerhedsreglerne,
8. læse tegninger og diagrammer ud fra kendskab til praktisk relateret og grundlæggende tegneteknik og projektionstegning, herunder symboler og illustrationsmetoder,
9. udføre skitser og arbejdstegninger, herunder afbildning og udfoldning i relation til udførelse af praktiske opgaver,
10. udføre en elektronisk arbejdstegning ud fra kendskab til grundlæggende teknik i et CAD-program,
11. foretage opmåling og beregning, samt udarbejde materiale- og styklister med anvendelse af materialebetegnelser, antal, mængde, længde og areal,
12. bruge måletekniske metoder og måleværktøjer i forbindelse med opmærkning, montage, nivellering og afsætning og
13. bruge relevante måletekniske standarder, koter, værdier og tolerancer.

3.2. For at begynde på uddannelsens hovedforløb skal eleverne ud over at opfylde de særlige kompetencemål i 3.1. bestå grundforløbsprøven og have erhvervet dokumentation for at opfylde Arbejdstilsynets uddannelsesmæssige krav for at kunne arbejde med termisk svejsning og for at kunne opstille rulle- og bukkestillads.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2. – 4.7. er, at eleverne kan:

1. planlægge, udføre og foretage kvalitetskontrol af opgaver inden for arbejdsområdet og det valgte speciale i henhold til regler for kvalitetssikring og miljøstyring,
2. udføre arbejdet inden for givne tidsrammer og i henhold til sikkerhedsbestemmelser og arbejdsmiljøregler for materialer, udstyr, arbejdsstedets indretning, værnemidler og egen person,
3. udarbejde og benytte dokumentation for arbejdsopgavernes udførelse, herunder anvende litteratur, love og regler, informationsteknologi og normsæt for området, herunder udarbejde rapporter,
4. anvende bruger- og installationsvejledninger på engelsk,
5. handle og vejlede vedrørende miljømæssige forhold i forbindelse med materiale- og komponentvalg og med det udførte arbejdes drift og vedligehold,
6. indtænke betydningen af energioptimering i et globalt perspektiv,
7. indtænke innovation og iværksætteri og foreslå alternative løsningsmodeller,

8. udføre almindeligt forekommende installationsarbejde i beboelses- og industriejendomme, industrianlæg og institutioner under hensyn til love og bestemmelser, arbejdsmetoder og teknikker,
9. udføre gasinstallationer og sanitære installationer samt installere, reparere og servicere fyrede og ufyrede energiinstallationer under 135 kW,
10. renovere, servicere og udskifte tilhørende mekaniske og eltekniske komponenter og armaturer, herunder udføre enkle energitekniske beregninger,
11. udføre almindelige tyndplade- og inddækningsopgaver og almindeligt forekommende svejsninger og lodninger i forbindelse med installationsarbejde,
12. planlægge, dimensionere, installere og servicere energianlæg, varmemforsyningsanlæg, kombinerede energianlæg og lavtemperaturanlæg og ekspansionssystemer,
13. installere og servicere programmerbare styrings- og reguleringsautomatikker inden for området,
14. installere, indregulere, fejlfinde og udskifte automatik og mekaniske og eltekniske komponenter samt foretage energitekniske beregninger, målinger og analyser samt vejlede brugere,
15. udfolde og forarbejde tyndplade samt udføre tag- og facadedækning i tyndplade under hensyn til korrosions- og ekspansionsforhold og udføre tagdækning med skifer samt tilhørende undertag,
16. udføre inddækninger i forbindelse med tagfladers gennembrydninger og afslutninger, montere tagrender og nedløbsrør og udføre renovering og reparation af tagflader og bygningsdele, herunder dokumentation og kvalitetssikring,
17. servicere, indregulere og fejlfinde på klima- og ventilationsanlæg samt udarbejde tilhørende dokumentation,
18. montere, tilslutte, programmere og indstille styringer og reguleringsautomatiksystemer i klima- og ventilationsanlæg samt udføre målinger og analyser af klimaforhold,
19. dimensionere mindre klima- og ventilationsanlæg, installere komplette anlæg og foretage ændringer i eksisterende anlæg, herunder montere, tilslutte, udskifte og forbinde mekaniske og eltekniske komponenter, tildanne rør, profiler og plader samt udføre tilhørende svejsninger og lodninger,
20. udføre almindeligt forekommende arbejde inden for den rustfaste industri, herunder fremstille og servicere installationer i procesanlæg inden for fødevarerindustrien, medicinal- og hospitalsbranchen og miljøforanstaltninger samt udføre pladebearbejdning og svejsetekniske opgaver i forbindelse med arbejde med rustfaste materialer og
21. fremstille, forarbejde og efterbehandle emner i rustfaste materialer og udføre industriel pladebearbejdning og rørmontage ved anvendelse af maskinelle og manuelle formnings- og svejsetekniske arbejdsmetoder.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1-7, gælder for alle trin og specialer i uddannelsen.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 8-11, gælder for uddannelsens trin 1.

4.4. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 8-10 og 12-14, gælder for uddannelsens speciale VVS- og energispecialist.

4.5. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 8-11 og 15-16, gælder for uddannelsens speciale VVS og blikkenslager.

4.6. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 17-19, gælder for uddannelsens speciale ventilationstekniker.

4.7. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 20-21, gælder for uddannelsens speciale rustfast industrimontør.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. For elever, der alene skal gennemføre uddannelsens trin 1 VVS'er og for elever i uddannelsens specialer, afholder skolen i slutningen af sidste skoleperiode en svendep prøve.

6.1.1. Svendep prøven består af en skriftlig prøve, et projekt og en mundtlig prøve.

6.1.2. Den skriftlige prøve varer to timer og består af opgaver inden for grundfag, områdefag og specialefag fra hele skoleuddannelsen.

6.1.3. Projektet varer 1,5 uge og udføres inden for områdefag, bundne specialefag og valgfri specialefag. Projektet tager udgangspunkt i en opgave, hvorefter eleven skal planlægge, beregne, tegne, udføre, værdisætte og dokumentere de udførte processer og produkter.

6.1.4. Den mundtlige prøve varer 15 minutter og omfatter elevens redegørelse for planlægning og udførelse af projektet samt for de udførte processers funktion.

6.1.5. Der gives karakter for hver prøve. Resultatet af svendep prøven beregnes som et vægtet gennemsnit, hvori de enkelte karakterer indgår med følgende vægt:

1. Den skriftlige prøve: 20%.
2. Projektet: 70%.
3. Den mundtlige prøve: 10%.

Eleven har bestået, når det vægtede gennemsnit er mindst beståkarakter.

6.2. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået beståkarakter i svendep prøven og i samtlige grund- og områdefag i hovedforløbet. Der skal også være opnået beståkarakter i hvert enkelt specialefag, herunder valgfrie specialefag, medmindre andet er fastsat i reglerne for det pågældende fag. Eventuelle fag, som ikke skal bestås, eller hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget.

6.2.1. Hvis eleven ikke har opnået beståkarakter i samtlige grundfag men i øvrigt opfylder betingelserne, udstedes skolebevis, når skolen med tilslutning fra det faglige udvalg ud fra en samlet bedømmelse vurderer, at eleven, opfylder målene for skoleundervisningen eventuelt efter supplerende undervisning eventuelt efter supplerende undervisning.

6.3. Ved uddannelsens afslutning, herunder afslutning med trin 1, udsteder det faglige udvalg et svendebrev til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

6.3.1. Det faglige udvalg kan påtegne svendebrevet om udmærkelse for veludført svendep prøve med betegnelserne veludført eller særdeles veludført.